

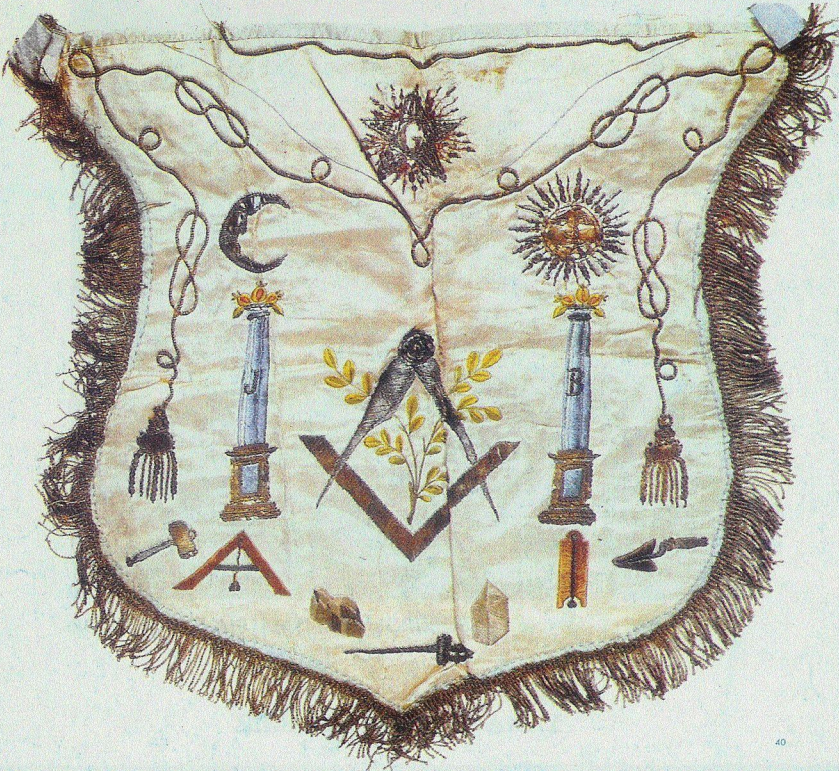
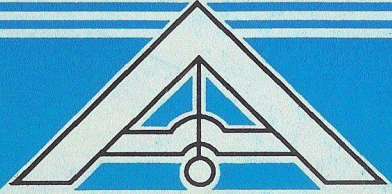
TESVİYE

MASONLAR İÇİN AYLIK DERGİ

YIL: 1

EKİM 1992

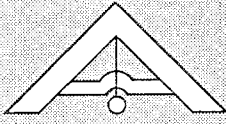
SAYI: 3

SULUBOYA ÇALIŞMA; BÜLENT ÇETİNOR

YAKACIK'TAKİ BİNAMIZ

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ AYLIK DERGİSİDİR

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz sahibi : **Suha AKSOY**

Yazı İşlerini fiilen idare eden : **Celil LAYIKTEZ**

NURUZİYA SOKAĞI 21, BEYOĞLU - İSTANBUL TEL.: 249 24 51
DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜYELERE MAHSUSTUR. PARA İLE SATILMAZ

CİLT : 1

SAYI : 3

EKİM 1992

İÇİNDEKİLER

2. Büyük Üstad'dan
4. Eski Mason Dergilerinden..... Suha UMUR
6. Tüzüklerimiz Hakkında.....Reşit ATA
8. Nereye Gidiyoruz ve İngiltere'de
Güncel Mason Aleyhtarlığı..... John HAMILL
11. Kardeşlerim Beni Öyle Tanırlar..... Tanju KORAY
13. Antimasonik Parti.....Adnan BALKANLI
17. Sembolizmin Kökenleri Üzerine..... Ali Nahit BABAOĞLU
21. Sanatçı Kardeşlerimiz..... Sinan GÜRMENT
24. Dış Temaslar İçin Kılavuz III
Din, İrk, Politika ve Masonik Ziyaret.....Celil LAYIKTEZ
26. « İç Kapaktaki Resim » Yakacak'taki Yerimiz..... Bülent ÇETİNÖR
28. Merak Ettikleriniz..... Tesviye
29. Masonların Dünyasında Bir Gezinti..... Tesviye

KAPAK RESMİ

Beyaz ipek kumaş üzerine ipek, altın ve gümüş sim ve payetlerle süslü, arma şeklinde Üstat önlüğü. Mavi bordürün üstündeki altın püsküller bunun üstadı Muhterem veya Büyük Görevli önlüğü olduğuna işaret etmektedir. Dört sevgi düğümlü kordonunun altında ana motif olan, üstleri ay ve güneşle süslü J ve B sütunları, aralarında da bir akasya dalına sarılı pergel ile gönye gözüktüyor. Önlüğün alt kısmında çekiç, tesviye, şakul, mala, altlarında ham taş ve tepesi piramit şeklinde yontulmuş küp taş ile en altta kılıç gözükmektedir. Önlüğün üst kısmı, sabit olmakla beraber, işlemeleriyle, merkezinde alev saçan yıldız ve G harfi olan üçgen bir göğüslüğü andırıyor.

XVIII y.y., Yükseklik: 37 cm, en: 38 cm.
Dominique Libert Koleksiyonu.

BÜYÜK ÜSTAD'DAN

Sevgili Kardeşlerim,

Tüzüklerimiz uyarınca bu yıl Kasım ayında, Localarımızdaki görev bayrakları el değiştiriyor. Spekülatif Masonluğu diinden bugüne, bugünden yarın-lara taşımak için Kardeşler arasında belli aralarla yapılagelen bir bayrak de-ği-şimi bu. Kuşkusuz, zamanı geldikçe görev yükünü ve sorumluluğunu taşıyanla-rın de-ğişmesi; adı ne olursa olsun bütün kuruluşlar için canlılıklarını koruma-ları yönünden zorunludur.

Masonluk da yüzyıllar boyu Kardeşten Kardeşe devredilen bir meşalenin aydınlattığı yollardan geçerek günümüze kadar başarıyla gelmiştir. Ve bu geli-şin sırrı, Masonların Masonik yönetim ve görev anlayışlarında saklıdır.

Şöyle ki; zamana yenik düşen pek çok kuruluşun aksine; Masonlukta her-hangi bir göreve seçilmekle, seçmen olmak arasında sorumluluk bakımından fark yoktur.

Seçmen olarak "Biz iki yıl için Kardeşlerimizi seçtik. Bundan sonrası onla-ra kalıyor. Uğraşınlar, didinsinler, bizim isteklerimiz doğrultusunda en iyiyi, en güzeli gerçekleştirsinler. Gerisi Allah Kerim" diyemeyeceğimiz gibi. Aday olarak da "Ben hele bir seçileyim, o ünvanı alayım gerisi ne olursa olsun" şeklin-de hiç mi hiç düşünemeyiz. Çünkü hepimiz biliyoruz ki, Masonik görevler de tıp-kı Masonluk gibi insana hiçbir maddi çıkar sağlamaz. Tam tersine daha çok öz-veri, daha çok çaba gerektirir.

Kaldı ki, seçmenin de, adayın da gayesi birdir. Hepimiz, Tekris olduğumuz andan son nefesimize kadar Masonluğu önce kendi iç dünyamızda bir yaşam fel-sefesi, bir davranış biçimi haline getirip, örnek insanlar olmayı hedeflemek son-ra da el ele vererek tüm insanları bu çok güzel ama varış noktası çok uzaklarda olan hedefe doğru yönlendirmekle yükümlüüz.

Aslında hepimizin eşit olarak paylaşmak zorunda olduğumuz bu yükümlü-lüğü üstlenmemiz için Masonik sıfatlara veya görevlere de gerek yoktur. Ne var ki, hedeflerimize doğru topluca ilerlerken; idari açıdan, törensel açıdan, mali açıdan, tüzümsel açıdan, disiplin açısından, Türk Masonluğunun temsili açısın-dan ve ülkemizin dernekler yasınına uygun bir yol izlemek açısından binlerce Kardeşimizin biraraya gelip işleri yürütmesi imkansız olacağı için Kardeşleri-mizin aklın ışığında, gönül rızaları ve hür iradeleri ile seçecekleri Kardeşlerini göreve getirmekten başka çare yoktur. Diğer bir deyişle Masonik görevler için seçmek veya seçilmek en büyük Masonik hak ve sorumluluklardan birisidir.

Bu sorumluluk seçmenler için; göreve getireceğimiz Kardeşleri hislerinin değil, akıllarının süzgecinden geçirerek, söylentilerin ve yan etkilerin değil sağ duyularının ve kişisel gözlemlerinin doğrultusunda; Masonik geçmişlerini, fikri çalışmalarını, Localara devamlarını, iş ve aile hayatlarındaki davranışlarını değerlendirerek seçmek şeklinde özetlenebilir.

Buna paralel olarak göreve gelen Kardeşler de; bu görevin kutsal bir emanet olduğunun, bir öğünme vesilesi sayılamayacağının, attıkları her adımda, aldıkları her kararda tüm Kardeşlerimizin adına ve çoğunluğun görüşünü ön planda tutarak hareket ettiklerinin; Masonluğun gelenek, tüzük ve ritüellerinden en ufak bir sapma yapmadan ve yaptırmadan; büyük görev, küçük görev farkı gözetmeden içtenlik, gayret ve özveri ile çalışacaklarının bilincinde olacaklardır.

Kısacası Masonluk yoluna adımımızı attığımız andan itibaren tek ve en büyük hedefimiz Masonluğa yaklaşmak olduğuna göre, hepimizin ana görevi de belli bir Masonik sıfatımız olsun veya olmasın hedefimize doğru el ele yürümektedir. Masonik görevlere seçtiğimiz Kardeşlerimiz ise hepimizin adına, Masonluk yolundaki bitimsiz yürüyüşümüzün bize yakışan bir düzen içerisinde devamını sağlamak için büyük bir dikkat ve özenle çalışacaklardır.

Masonluğa yakışan görev ve görevli anlayışı budur. Bu nedenle, tüzük ve geleneklerimize göre seçilmeye hak kazanmış her Kardeş görev yapmak istediğini veya göreve layık gördüğü bir Kardeşin adını açık, seçik dile getirebilir. Ama bu isteğin temelinde; koltuk hırsına yer yoktur. "Benim sıram geldi" şeklinde bir düşünceye yer yoktur. Aynı göreve gelebilecek diğer Kardeşleri kötülemeye yer yoktur. Oy grupları ve takımları oluşturmaya yer yoktur. Seçimler istediği şekilde neticelenmezse; yeni yönetime karşı cephe almaya, kırılmaya, küsmeye, devamsızlığa, istifaya, Loca değiştirmeye veya yeni bir loca kurmaya yer yoktur.

Evrenin Ulu Mimarına şükürler olsun ki, Kardeşlerimizin çok büyük bir çoğunluğu bu anlayışı benimsedikleri için; Masonluk yönetim çekişmeleri ve koltuk kavgası yüzünden bölünüp dağılan sayısız kuruluşların aksine her geçen gün, köklerini tarihin derinliklerine, filizlerini sonsuzluğa doğru uzatmaktadır. Bu düşüncelerin ışığında, yeni çalışma dönemimizde de Türk Masonları ülkemize ve tüm insanlara BARIŞ-SEVGİ ve ÖZGÜRLÜK dolu aydınlık yarınlar getirsin.

CAN ARPAÇ
Büyük Üstad

ESKİ MASON DERGİLERİNDEN

Suha UMUR

Bu sayımıza, Büyük Şark ve Türk Mason Dergisi'nin ilk sayılarında yayınlanmış olan iki makaleden parçalar alıyoruz. 20 sene ara ile yazılmış olan bu iki makale, aynı konuda. Birisi, ismini çıkaramadığımız İ.N. Kardeşin, diğeri Mim Kemal Öke Kardeşin. Bugün anlaşılması güç bazı kelimeleri -yazarlarının hatırasından af dileyerek- değiştirmek mecburiyetinde kaldık.

* * *

BÜYÜK ŞARK, No. 1-2, 1931

TÜRK MASONLUĞUNUN MAHİYETİ

Türkiye'de Masonluk kurulduğundan beri, bu müessesenin lehinde ve aleyhinde birçok sözler söylenmiş, birçok yazılar yazılmıştır. Fakat bu düşüncelerin ekserisi yalnız görünüşe bakılarak, yahut hissiyata tâbi olarak ileriye sürülmüş ve birçoğu da başka memleketlerde söylenen ve yazılan şeylerin tercümesinden ibaret kalmıştır. Türk Masonluğunun teşkilâtına, idealine, gayelerine bakarak, onun kendi karakterini gösteren olmamıştır. Yalnız hariciler arasında değil, biz-zat müesseseye mesup olanlar arasında bile Türk Masonluğunun kendisine has olan karakterini tamamen kavramış kişilere nadir tesadüf olunmaktadır.

.....

1909 Ağustos'u asıl Türk Masonluğunun teşkilât başlangıcıdır. O sene zarfında bir taraftan Mısır ve Belçika Yüksek Şûralarının yol göstermesi ve kefaletleri ile Türkiye Yüksek Şûrası, diğer taraftan da Türkiye Yüksek Şûrasının yol göstermesi ve gerek Yüksek Şûraya ve gerek muhtelif ecnebî obedyanslara tâbî Locaların katılması ile Türkiye Büyük Locası kurulmuştur. O zamandan beri millî Türk Masonluğu her adımda biraz daha ileriye giderek hakiki simasını almaya başlamıştır.

Şu küçük özet de gösterir ki, Türkiye'de Masonluk doğrudan doğruya kendi sinemizde doğmuş bir müessese olarak değil, Avrupa medeniyetinin ithalâtından olarak vücut bulmuştur. Bunu Türkiye'de yaşatan sâiklere şevk ve heyecan veren de, medeniyet yolunda ilerleme gayesine yönelik genç ve yenilik taraftarı fikirleri bir araya toplamaya yardımcı olmasından ibarettir.

.....

Kendi teşkilâtı cumhuriyetçi olduğu gibi Masonluğun devlet bahsindeki

prensipleri de milletlerin kendi mukadderatına tamamıyla sahip olmasından ve her türlü içtimâî milli hakimiyete dayanması lüzumundan bahseder.

.....

Masonluğa yanlış olarak "beynelmilel = International" bir müessese denmiştir. Bu müessese sadece "âlemşumul = Universal"dir. Yoksa, milliyet prensiplerine düşman bir beynelelliyetçi değildir.

.....

İ.N. (Selâmet Muh. Locası)

TÜRK MASON DERGİSİ, Sayı 1, Ocak 1951

MASONLUK, MAHİYET VE MAKSADI

Memleketimizde ıyüzü ve konusu henüz lâyıkıyla bilinmediği için bugünkü telâkki ve eğilimlere uygun değil gibi görünen Mason cemiyeti, onu tetkik ve etrafıca inceleme fırsatını bulamamış olanların gözünde maksad ve gayesi gizli bir cemiyet olarak tasavvur ve tahayyül edilmektedir. Halbuki bu teşekkül her memlekette ve bilhassa demokrasi memleketlerinde milli bünye içinde yaşayan yüksek bir insanlık idealinin sağlanması gibi ulvî bir gaye tâkib eden bir fikir müessesesinden başka bir şey değildir. "Mason" adı da fikir hürriyetinin ve insanlık binasının yapıcılarını bir sembol ile ifade etmek için alınmıştır.

.....

Masonluğun milliyetle ilgisi olmayan enternasyonal veya gayrimilli bir müessese olduğu iddiası tamamen yanlıştır. Bilâkis, bu teşekkül, her memlekette milli temayül ananelere bütün samimiyetiyle sadık ve hürmetkâr olan bir doktrine sahiptir.

.....

Masonluk tamamen demokratik esaslara dayanan bir müessesedir. Despotizm ve diktatörlüğün hakim olduğu, fert hürriyet ve haklarının tanımayan ve bütün kudret ve hakları şahsında toplayan totaliter memleketlerde Masonluk yaşatılmamış, yıktırılmıştır. İşte Hitler almanyası, işte Mussolini İtalyası...

.....

Masonluk hakkında kat'i bir hüküm vermek için onu dışından değil içinden tetkik etmelidir. Masonluğu bilenler, onun fikrî ve insaî olan gayesi karşısında hürmetle eğilir ve memleket için faydalı olduğu ve olacağına da mutlak surette inanırlar.

Dr. Op. Mün Kemâl Öke

TÜZÜKLERİMİZ HAKKINDA

Reşit ATA
Büyük Hatip
Kanun, Tüzükler ve Hukuk İşleri
Komitesi Başkanı

Bütün Kardeşlerin bildikleri gibi, Büyük Locanın idaresi ile ilgili hükümler Büyük Loca Tüzüğü'nde, Locaların idaresi ile ilgili hükümler Localar Genel Tüzüğü'nde yer almaktadır.

Hafızamda yanlış kalmadıysa, İngiltere Birleşik Büyük Locası bundan birkaç yıl önce Tüzük maddelerinden birinde bir cümle değişikliği yaptı ve 1930'lu yıllardan bu yana bu tek değişikliği tanıdığı bütün Büyük Localara duyurdu.

Spekülatif Masonluğun İngiltere'de doğup geliştiğini ve yeryüzündeki bu en eski Büyük Locanın birkaç ay evvel 275. yıldönümünü kutladığını düşünürsek, Tüzüklerinin oturmuş, hazmedilmiş, büyük bir ihtiyaç doğmadıkça değiştirmeye gerek olmayacak mükemmeliyete erişmiş olmasını normal karşılarız.

Türkiye'de durum böyle değildir: Tüzüklerimizin geçmişine detaylara inmeden şöyle bir göz attığımızda, Yüksek Şûra'ya bağlı bir hayli uzun süren bir dönemin ardından, dünya muntazam Masonluğunca tanınmak için önce İskoçya ve İngiltere ile tanışma çabalarımızı ve bu gaye ile yeniden düzenlenen Tüzüklerimizi görüyoruz.

1965'den itibaren başlayan yeni dönemde ilk önemli değişiklik 1970 ve 1974 yıllarında yapılmıştır. Tüzüklerin hazırlanmasında biraz tecrübesiz oluştan biraz da aceleye gelmesinden ötürü doğan aksamalar, 1982 yılında yapılan ve neredeyse Tüzüklerin üçte birine yaklaşan değişikliklerle düzeltilmeye çalışılmıştır. Ancak 1982'de bir yandan değişiklik gerekçelerinin önceden açıklanmaması, bir yandan çalışmaların sadece Büyük Görevliler Kurulu'nda yapıp başka önerilere tam anlamıyla açılınmaması, nihayet ihtiyacın çok ötesinde sayıda maddeye el atılması sebebiyle arzulanan sonuca ulaşılammış, pratikte güçlükler ve hoşnutsuzluklar doğmuştur.

1982 düzenlemesinin maddelerinde üç yıl bu Tüzüklerde değişiklik yapılamayacağı hükmü yer almıştır. Oysa Konvan Üyesi Kardeşler ideallerindeki Tüzüğe kavuşamama hissinin verdiği rahatsızlıkla hep yeni değişiklikleri hayal etmişler ve süre dolar dolmaz bu arzularını dile getirmişlerdir.

Uygulamanın başında bulunan Büyük Görevliler Kurulu aslında ihtiyaç oldukça küçük çapta değişiklik tekliflerini Konvan'a sunmakta ve bunlar kabul görmekteydi. 1991 yılı Konvanına sunulan teklif üzerine Kardeşler 50'den fazla imzalı bir önergeyle konunun 1992'de ve biraz daha geniş kapsamlı olarak ele alınmasını istemişler, bu önerge de kabul edilmiştir. Arzulanan daha geniş kapsamlı çalışma 1992 yılı olağan Konvanına getirilmiş,

ancak bu defa da çok daha geniş kapsamlı olarak, sadece Tüzüklerin ele alınacağı olağanüstü Konvan yapılması teklifi ortaya atılıp kabul edilmiştir. Bunun hazırlıkları için de Kanun, Tüzükler ve Hukuk İşleri Komitesi çalışmaya başlamıştır.

Komite evvelâ bir takvim hazırlayıp Büyük Üstadın onayına sunmuştur. Sonra, takvime göre (ve evvelki yıllarda Kardeşlerin yazılı öneri yollamakta ihmalkâr davrandıklarını düşünerek) Merkezde ve Vadilerde Konvan üyeleriyle toplantılar yaparak önerileri tesbit etmiştir. Sözlü önerilerin yanısıra bu defa bir hayli yazılı öneri de gelmiş, 50 civarındaki metin 150'ye yakın Kardeşçe imzalanmış, bunların hepsi Komite çalışmalarında tek tek ele alınarak üzerinde durulmuştur.

Çalışmalarını tamamlayan Kanun, Tüzükler ve Hukuk İşleri Komitesi, Büyük Loca Tüzüğü ve Localar Genel Tüzüğü için ayrı yarı kitapçıklar hazırlamış, değişiklik önerisi gelen maddeleri, önerilerin neler olduğunu, Komite olarak kendi görüşünü, gerekçesini ve önerdiği farklı metinleri bir sistematik içinde sıralayarak Büyük Görevliler Kuruluna sunmuştur.

Büyük Görevliler Kurulu, gündeminde sadece bu konu bulunan toplantılarında Komitenin çalışmalarını inceleyerek kendi görüşünü saptamıştır. Tüzüklerdeki değişikliklerin teklifi olarak Konvan'a sunulan metinler, işte, yukarıdan beri anlatılan gelişmelerin sonucu olarak, Büyük Görevliler Kurulunca uygun görülen değişikliklerdir. Konvan'a sunulan raporda, sadece Büyük Kurul'un uygun gördüğü değişiklikler yer almış, uygun bulunmayan öneriler, Komite tarafından benimsenmiş olsalar bile, Konvan'a sunulmamıştır. Ancak, bütün Kardeşlerin emin olmaları gereken husus, bütün önerilerin Kurul'da tek tek görüşüldüğü, hiçbirinin ihmal edilmediği hususudur.

Tüzük değişiklikleri hakkında bazı noktaları özellikle belirtmekte yarar görüyorum:

- Konvan'da görüşülmesi istenen husus, Konvan üyelerinin üçte birinin 6 ay önceden teklifi ile gündeme alınabilir. Ancak, 1992 yılı olağan Konvanı ile olağanüstü Konvan arasında geçen süre, bu maddenin işlemesine yetmemiştir.

- Kanun, Tüzükler ve Hukuk İşleri Komitesi, bu konularda uzmanlaşmış Kardeşlerden oluşan bir teknik heyettir. Görüş ve önerilerini saptarken, uygulamada karşılaşılan olumsuzluklar ve bunların yaygınlığı üzerinde özellikle durmuşlardır. Kabul görmese bile, gelen tüm önerilerin Konvan raporunda yer almasını gönlümüz istemektedir. Ancak Komite bu yetkiye sahip değildir.

- Tüzükleri sık sık değiştirmek, yarar beklerken zararları da beraberinde getirebilecek, çok nazik bir konudur. Bu sebeple gerekçeleriyle beraber etraflıca inceledikten sonra karar verilmelidir. Ayrıca, geniş çaplı değişiklikler yerine, acele ve önemli durumlarda yapılacak düzenlemelerle yetinip kargaşaya meydan vermemekte de yarar vardır.

Olağanüstü Konvan'da, Kardeşlerimizin, Masonluğumuz ve Büyük Locamız için en iyi ve doğru olanı gerçekleştirebilecek sağ duyu ve olgunluğa sahip olduklarından eminim.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

NEREYE GİDİYORUZ VE İNGİLTERE'DE GÜNCEL MASON ALEYHTARLIĞI

John HAMILL

ÖNSÖZ

John Hamill K. (İngiltere Birleşik Büyük Locası Önceki Büyük Muhteremi, Quatuor Coronati Araştırma L.sının Ön. Üs. Muh.i, İngiltere Bü. L.sının Müze ve Kütüphane Müdürü ve profesyonel konferansçı) 1991 yılında Avustralya'da bir dizi konferans verdi. Bu konferanslar Avustralya Masonik Araştırma Konseyi Milli Sekreteri Kent Henderson K. tarafından, "Masonic Perspectives" adı ile, kitap şeklinde yayınlandı. Aşağıdaki yazı yukarıda başlıkları verilen iki konferanstan derlenmiştir. Konferansları izleyen soru - cevaplar ise Tevsiye'nin 4 cü sayısında yayımlanacaktır. John Hamill K.'in sözleri yorumsuz olarak ve yalnızhaber değerleri için değimize alınmıştır. 1984 yılında İngiltere'de bazı din adamlarınca başlatılan, ancak medialarda gördüğü ilgi üzerine kar topu gibi büyüyen Mason aleyhtarlığına karşı alınan tedbirler bu konferansların özünü teşkil etmektedir.

Celil Laykitez

Olaylara bakıldığında Hürmasonluğun, eskiden içinde faal olduğu toplumdan, zaman içinde, plansız ve istemsiz olarak soyutlanmış olduğu görülmüyordu.

1930'lu yıllara kadar, Masonluk İngiliz sosyal yaşamının bir parçasıydı. Masonlar herkesce tanınır, faaliyetlerimiz milli ve mahalli basında yansırı. Hatta, tüm gazete bayilerinden isteyene satılan, masonik, iki ayrı haftalık gazeteyle bir aylık dergi yayınlanıyordu. Masonlar regalyalarını kuşanmış olarak kilise ayinlerine iştirak eder, yerel veya milli resmigeçitlerde belediye mensuplarının yanında yerlerini alırlardı. 1813-1930 yılları arasında, masonların temel atma merasimlerine katılmadıkları önemli bir inşaatın bulunmadığı rahatça söylenebilir.

1930'larda, bilinen nedenlerle içimize kapandık. Harbin gelmesiyle de tüm toplum kendi içine kapandı. Kıt'a Avrupa'sından gelecek ciddi bir işgal tehlikesi vardı, her yerde beşinci kolculardan, casuslardan şüpheleniliyordu.

Sulhun gelmesiyle, bu hal değişeceğine, daha da içimize kapandık. Böylece, toplumdan soyutlanmamıza paralel olarak, zaman zaman basında aleyhimizde çıkan yazıların yanlışlığını halk göremez oldu. Kaldı ki, bu tür yazıları da hep cevapsız bıraktık.

1984 olaylarından sonra En Muhterem Büyük Üstat Kent Dükü tevazu ve susma politikamızı değiştirmenin zamanı geldiğini ilan etti.

Konu, halkla ilişkiler programını başlatmak veya her önümüze çıkanı tekris etmek değildi; dış dünyayı Hürmasonluğu tekrar bünyesine kabul edebileceği şekilde eğitmemiz gerekiyordu. İlk önce kardeşlerimizi, dostları ve meraklı haricilerle nasıl konuşulacağına dair eğitmeliydik.

Büyük Kurulumuz, Hürmasonluğun tartışılabilceği ortamlarda kullanılabilecek brifing malzemesi olarak bir seri broşür yayınlandı. 30 dakikalık bir video filmi hazırladık. Filmde broşürlerde anlatılanların gösterisinden başka, basit tarihsel bilgi, Hürmasonluğun prensipleri ve pratikte üyelerine ve genelde topluma neleri kazandırdığını ifade etmeye çalıştık.

Film olabileceğinin en iyisi olmalıydı ve maliyeti 75.000 poundu buldu. Büyük Kuru-

lu bu konuda ikna etmek bir yılımızı aldı. Hatta, Büyük Hazine Emmini ile özel bir bahse girdim. "İlk yılda, o da şanslı olursak, 50 kopya satarız" demişti. Bahsi kazandım. İlk altı hafta içinde 10.500 kopya satıldı.

İngiliz masonluğunda hasenat daima önemli bir rol oynamıştır. 1967 yılında 250. yıl dönümümüz münasebetiyle her loca üyesinden bir pound alarak topladığımız 650.000 poundla bir vakıf kurmuştuk. Vakfın geliri Kraliyet Cerrahlar Koleji (Royal College of Surgeons) tarafından tıbbi araştırmalar için kullanılacaktı.

Geçmişte de buna benzer projelerimiz olmuş, ancak onların reklamını yapmamıştık. Şimdi ise, bu tür ketumiyetten vaz geçerken, masonluğu da sağa, sola yardım çeki dağıtan herhangi bir hayır kurumuna benzetmek istemedik.

Halen, Localarımız mahalli sorunlara sahip çıkarak, sütunlarındaki profesyonel kardeşleri, toplum yararına görevlendirmektedir. Para vermenin dışında, sorunlara pratik çözümler de aranmalıdır. Masonluğun kurmuş olduklarının dışında kalan hastane, yuva ve kreşlerle yaşlılar için bakım yurtları para sıkıntısı çekmektedirler. Localarımızın bu yerlere sahip çıkmalarını ve paranın yanında, çimleri kesmek, bahçe, mobilya bakımı, dekorasyon gibi konulara eğilmelerini ve en önemlisi, oralarda yaşayanlara yaklaşmalarını, onları ziyaret ederek dostluklar kurmalarını öneriyoruz. Genelde bu gibi kişilerin dostları ve ziyaretçileri yoktur, küçük şeyler onları mutlu edebilir. Kardeşlerimizin bu insanlara yönelik sosyal toplantılar organize etmelerini, onları dışarı çıkarıp gezdirmelerini ve böylece topluma ait olduklarını hissettirmelerini istiyoruz.

Bu yöntemle, Hürmasonluk toplumla tedricen yeniden bütünleşecek, bağlı olduğunu iddia ettiğimiz prensiplerin kof olmadıkları anlaşılacaktır. Unutmayınız ki, 1980'lerde, aleyhteki basın Hürmasonluğu yalnızca kendi kendine yardım eden bir cemiyet olarak göstermeye çalışmıştı.

1980'li yıllarda yeni üye kaydımız yılda 17.000'den 16.000'e düşmüştü. Açıklık politikasını başlattığımızdan beri bu düşüşü kapattık. Artık Masonik olmayan, Rotaryenler gibi topluluklara hitap eden konuşmacılarımız var. Masonluktan bahsediyoruz. Broşür dağıtıyoruz. Video filminin çok büyük süksesi var. Filmin başlıca iki etkisi olmuştur:

- Hürmasonluğun ne olduğunu anlatarak aleyhteki basının yazdıklarını çürütüyoruz.

- Masonluğun gizliliğinden ürken, toplumun gizliliğimizi yanlış algılamasından dolayı rahatsız olan, eşine dostuna katıldığı cemiyetten söz edememenin hicabını duyan kişiler gelmeye başladı.

Binalarımızı halka açtık. Londra Merkez Binamızda Hürmasonluğun İngiltere'de gelişimini resmeden sürekli bir sergi açtık. Sergide, Anayasa kitabımızı isteyeneye sattık. Bu satış ilân edildiğinde, tahmin edemeyeceğiniz kadar çok kişi, üniversite ve halk kütüphaneleri bu kitabı satın aldı.

Eşler ve Mason Olmayan Aile Efradı:

Tarihi nedenlerle Masonluk yalnızca erkeklere mahsustur. Ancak, unutmamalıyız ki, Bölgelerde localar özellikle eşlerin gösterdikleri özveriyle ayakta durmaktadır. Genç zevce mutfığa kapatılmaktan şikayetçidir. Buna çare aramaktayız. Bölge merkezlerimizin sosyal merkez haline dönüştürülmeleri bir çare olabilir.

Avustralya ve ABD'de olduğu gibi eş ve çocuklar için formal teşkilatlarımız yoktur. Gelecekte ne olacağı bilinemez. Son 25-30 yılda toplum olağanüstü değişti. Şimdi eşlerin her ikisi de çalışıyor. Kendileri evde kalırken, kocalarının gece geç vakitlere kadar masonik görevlerde bulunmaları genç kadınları rahatsız ediyor. İleride, gençlerin katılmalarını teşvik için, şu anda göremediğim tedbirleri almak gerekebilir.

Yeni Üye:

Dünyada üye sayısının düşmesinde önemli bir faktör yeni tekeris edilen gençlerin vazgeçmesidir. Bazıları aradıklarını bulamadıklarını iddia ediyorlar. Ama, çoğunluk ilgisizlikten dolayı terk etmektedir. Üstad Mason oluncaya kadar merasimlerin odak noktasını teşkil eden genç mason, birdenbire ve bir görev alacağı güne kadar kendini terk edilmiş bulmaktadır. Bazı Bölge Büyük Localarımız, bölgelerinde Genç Üstadlar Komiteleri kurarak onları çalıştırıyorlar. Kilit kelimeler "İŞTİRAK" ve "EĞİTİM"dir. Bugün Hürmasonluğa katılan gençler localarının merasim ve yönetim kademelerinde çalışmak ve Masonluk hakkında bilmediklerini öğrenmek istiyorlar. Merasimden merasime, hiçbir iş yapmadan, yalnızca seyirci olarak katılmak ne tatmin ne de zevk verir. Bu nedenle, kalabalık localarda görev kuyruğunun uzaması istifalara neden olmaktadır.

En Muhterem Büyük Üstat 1989 Genel Kurul konuşmasında özellikle bu konuya değinerek locaların üye sayısının herkesin herkesi ismen tanıyabileceği kadar olmasını ve bir yeni üyenin en geç on yıl içinde Üstad-ı Muhterem olabilme şansına sahip olmasını temenni etmiştir.

Aile:

Ailemizi Hürmasonluğun tamamen dışında tutar, hiç bir ögesini onlarla tartışmazsak, toplumla ilgili olduğumuzu kesinlikle iddia edemeyiz. Hürmasonluk üyeyi ailesinden ayırmamalı, masonluğa harcayacağı aşırı zaman nedeniyle, aile ilgisizlikten yakıncak hale düşürülmemelidir. İngiltere'de halkın eğitimi çerçevesinde Bölgelerde belirli günlerde ziyarete açılan Localar olumlu sonuçlar verirken acı bir gerçeği de ortaya çıkarmıştır. Birçok dul hemşiremiz, ilk defa bir locaya girdiklerini ve sorularına cevap verecek bir muhatap bulduklarını üzümlere dile getirdiler.

Dışa açılırken, doğru bilgilerle teviz edilmiş eşlerimizi, özellikle hasenat işlerinde ve sosyal görevlerde iştirak ettirebildiğimiz ölçüde, onlar Hürmasonluğun en iyi elçileri olabileceklerdir.

Gizlilik:

Dışa açılırken, her şeyimizi açıklamaya mecbur değiliz. Herhangi bir cemiyet kadar bizim de mahremiyetimizi saklamaya hakkımız var, ancak mahremiyet sıra dönüşmemeli. Son 30 yılda dünyamız çok değişti ve mahremiyete saygı istisna oldu. Buna ek olarak, konuşmayı reddetmek, konuşulabilmesi mümkün ancak gizlenmesi gereken bir olgunun varlığına şüpheleri çeker. Kaldı ki, yanlış iddiaları tekzip etmeme "dumansız alev olmaz" tepkisini getirir. 21. yüzyılda yaşamımızı sürdürmek istiyorsak, 1930'lara kadar olan davranış tarzımıza dönmeliyiz.

İrlanda:

İrlanda'da Güney ve Kuzeyi kapsayan tek bir Büyük Loca vardır ve özellikle güneyde üye sayısı, belki de ekonomik nedenlerle, hızla düşmektedir. Buna karşılık İrlanda Büyük Locası güçlü bir halkla ilişkiler kampanyasını başlatmıştır. Dublin merkezinin çok iyi hazırlanmış bir sergiyle halka açılması etken bir çalışma oldu.

İskoçya:

İskoçya'ya gelince, Hürmasonluk orada hiçbir zaman içine dönmedi. Toplantı davetilerini posta ile yollamaktansa, genelde gazete ilanları yoluyla duyuruyu tercih ediyorlar. Mahalli cemaatler içinde kimin mason olduğu ve masonların ne yaptığı çok iyi bilinir. Bu nedenlerle İskoçya'da mason aleyhtarı yayın teşebbüsleri hep akim kalmıştır. Yakın bir tarihte Kilisenin bir kesiminin masonluğun Hristiyanlıkla bağdaşmadığına dair yaptığı geniş yayın kampanyası, sütunlarda bulunan rahiplerin sayısını dahi azaltamamıştır.

(Devam edecek)

KARDEŞLERİM

BENİ ÖYLE TANIRLAR! (*)

Tanju KORAY

- Mason musunuz?

- Kardeşlerim beni öyle tanır!r!

Bu cevap ilginç olduğu kadar da gariptir. Çünkü, böyle bir soru hancilerin arasında sorulmamıştır, soran da cevaplayan da kardeştir. Bir kardeşin bu soruya, "Evet, ben Masonum" diye cevap vermesi, yani Mason olduğunu kabul, teyid, ikrar ve beyan etmesi yanlış değildir. Ama cevap böyle değildir. Bu cevapla Çırak Masonun, kendini Mason olarak niteleyemediğı, değerlendirme ve kararı kardeşlerine bıraktığı görölmektedir. Bu şekliyle cevap aslında, tekrisin özünü içermektedir.

Çıraklık, tekris süreci içinde "olma" safhasıdır, "bilme" safhası daha sonra gelecektir. O bakımdan, Çırak Mason, böylece "kendimi Mason olarak görüp, bunu ilan edeek kadar Masonlukta ilerlemiş değilim. Bu cevap, zımnen "henüz Çırak Masonum, bilme değil, olma safhasındayım, kardeşlerim hakkımda ne düşünüyorlarsa öyledir" demektir. Bu cevap, Masonum demekle Mason olunamayacağını da anlatmaktadır.

Kişinin kendi özgür iradesi ile Mason olmayı istemesi Masonlukta önemlidir. Çünkü Masonlukta ilk ve önemli şartlardan biri özgür olmaktır. Ancak, doğduğı yeni hayatında sebat edecek, gayret ve çaba gösterecek olan Çırak Masonun doğru yolu bulabilmesi, başarılı olabilmesi yalnız kendi özgür iradesine ve gönülden istemesine de bağılı değildir; bunu başarması tek başına, kendi kendine değil, rehberi ve onu aralarına almış olan kardeşleriyle mümkün olacaktır. Kardeşlik zincirine katılmıştır ama, diğer kardeşleri gibi henüz zincire tam oturmamıştır, onu diğer halkalar tutmaktadır. Bu zincirde kalabilmesi, uyuşabilmesi ve bütünleşebilmesi için zincirin diğer halkalarına yani kardeşlerine bağımlıdır. Sağlam durursa, sebatkâr, gayretli olursa diğer halkalar onu bırakmayacaktır. Sorunun böyle cevaplanması, Çırak Masonun diğer kardeşlerine olan

bu bağımlılığını da anlatmaktadır. Bu bağımlılık beraberinde itaati de getirmektedir. İtaat, masonluk gelenek ve görenekleri çizgisi içinde yasa ve kurallara uymaktır.

Gene bu soru ve cevaptaki önemli diğer bir husus da insanın egosu ile ilgilidir. Bu soruya "evet" diye cevap verenin egosunda kibir, kendini üstün, ayrıcalıklı görme duygusu vardır. Belki Mason olmaktan dolayı sevinç duymamak mutlu olmamak, gurur duymamak mümkün değildir. Çünkü karanlıklardan kurtulup nuru ziyaya kavuşmak, haricilikten çıkıp kardeşlik zincirine katılmak bir farklılık, bir ayrıcalıktır. Ama, Mason, artık egosunu başkalarından üstün gördüğü yargı ve değerlerden, egoist ve egosantrik düşüncelerden temizlemek durumundadır. Çırak Mason, herşeyden evvel mütevazı olmak durumundadır. Cevabın içeriğind bir de bu tevazu vardır.

Esasen tekris geleneklerinde ortak bazı ilkeler vardır. Bunlardan bir tanesi de, tekris yoluna girmiş, hakikati arayanın egosuna, aklını ve gönülünü aldatici yanıtlara karşı koyması kuralıdır. Bu soruya "evet" demek, mason olduğunu saklamaktan değil, Masonluğu kendi tefekküründe, iç dünyasında yaşamaktan gelir. Bu, tıpkı amin ya da inşallah demek gibi gönülden duymaktır, istemek, temenni etmektir. Tekrisin amacı, insanın ifade edemeyeceği, anlatamayacağı ruhsal sükûneti sağlamaktır. Yaşanan tekris süreci duyulur ama ifade edilemez. Eğer bu, söz olarak değil, gerçekten sağlanabilmişse, diplomasında "Masonluğun en son ve en âli derecesi" Üstadlığa varmış olduğu yazılı Üstad Mason gerçekte halâ Çırak olduğunu ve ebediyen de Çırak kalacağını bilir.

(*) Kaynak: *La Spritualité de la Franc Maçonnerie*, Jean Pierre Bayard.

ANTİMASONİK PARTİ

Adnan BALKANLI

Masonluk siyasetle uğraşmaz, fakat siyasetin Masonlukla ve Masonlarla uğraşması hiç de ender görülen olaylardan değildir. Bu eskiden de olmuştur, bugün de olmaktadır, yarın da olacaktır.

Benim sizlere özetlemeye çalışacağım olaylar dizisi ise, bunun şimdiye kadar eşi menendi görülmemiş bir örneğidir.

Hikâyenin daha kolaylıkla takip edilebilmesi için yer ve şahıs isimleri ile tarihleri asgariye indiriyorum. Yine aynı maksatla önce kısa bir takdim yapacağım:

Yer: Amerika Birleşik Devletleri

Zaman: Bundan 160 yıl öncesi

Olay: Mason düşmanlığından yaratılan bir siyasi parti

Baş oyuncularımız üç kişi. Onları da kısaca tanıyalım:

WILLIAM MORGAN : Hayatı hakkında pek fazla bilgi olmayan bir şahıs. Gençliğinde taşcılık yapmış. Bir ara asker olmuş, yüzbaşılığa kadar yükselmiş. Sonra Kanada'ya geçmiş, içki imalâthanesi kurmuş, imalâthane yanınca parasız, pulsuz New York Eyaletinin Batavia kasabasına yerleşmiş ve yeniden eski mesleği taşcılığa dönmüş.

Başta kendisi olmak üzere bazılarının iddiasına göre Masonmuş ve Batavia Locasındanmış; ancak, tekris edildiğine dair hiçbir kayıt yok. Masonluk hakkında bildiklerini, daha doğrusu bildiğini iddia ettiklerini büyük bir ihtimalle eline geçen kitaplardan öğrenmiş.

DAVID MILLER : O zamanlar Batavia'da basılmakta olan yegâne kasaba gazetesinin sahibi ve tek kişilik kadrosu. Batavia Locasına teklif edilmiş fakat itiraz üzerine reddedilmiş. Reddinden itibaren de Masonluğa düşman kesilmiş. William Morgan ile ne tanışıklığı ne de müşterek bir tarafı var.

THURLOW WEED : New York'lu. 12 yaşında matbaa çıkraklığından başlayarak çekirdekten yetişip matbaacı ve gazete sahibi olmuş. Rochester adlı gazetesini bir süre sonra iflâs etmiş, sonradan aynı gazeteyi birkaç Mason ortak olarak çıkarmaya başlamış. O arada New York Eyalet meclisine de temsilci seçilen Weed, gazetesinin Masonlar tarafından kasten batırıldığı zehabı ile Masonluğa karşı cephe almış. Hatta bu hikâyeyi derlediğim kaynaklardan birinde Mason iken Cemiyet-

ten ihraç edildiğine dair bir kayıt da vardır ki, eğer bu doğru ise Masonluğa ve Masonlara düşman olması için birden fazla sebep var demektir.

Yani, hikâyenize konu olacak hadiselerin patlak vermesinde ve gelişmesinde üç kişi başrolleri oynuyor; üçü de birbirlerini henüz tanımıyor ve üçü de bambaşka dünyaların adamı. Tek müşterek tarafları şahsi sebeplerle Mason düşmanlığı.

1. William Morgan - Zanaatı taşçı, meşrebi maceraperest,
2. David Miller - Kasaba gazetesi sahibi, matbaacı,
3. Thurlow Weed - Kısa yoldan şöhrat heveslisi haris politikacı.

1825 yılında New York'da Royal Arch (Arş Ruvayal) locası kurulması için teşebbüse geçiliyor, Kuruluş dilekçesini hazırlayanlar arasında bizim taşçı Morgan'ın da adı var. Ancak, dilekçeye imza koyanların ekseriyeti Morgan'ın kişiliğine ve karakterine itiraz ediyor, Morgan üyelikten çıkarılıyor.

İşte, William Morgan'ın Masonluğa açıkça cephe alması bu noktada başlıyor. Önüne gelene; mason olanlara da, Mason olmayanlara da, Mason aleyhtarı olanlara da Morgan *"Bir kitap yazdım; yayınlarsam yer yerinden oynar! Masonların marifetlerini birbir gözler önüne sereceğim..."* diye esip savurmaya başlıyor.

Ve tabii Miller'in de kulağına geliyor bu gümbürtü. Miller gazeteci biliyorsunuz. Morgan'ın "ifşaat" tehditlerinde para kokusu seziyor. Kasaba küçük, gazete küçük. Masonluğun ne olduğunu bilen az, merak eden çok. Kasaba halkı nazarında Masonluk esrarengiz bir "kapalı kutu". Böyle bir ifşaatin gazetesinde yayınlanması Miller'in "varakpare"sini abad eder!

Miller Morgan'ı arayıp buluyor. Kafa kafaya verip "ifşaatin" gazetede tefrika edilmesine karar veriyorlar; ya da çevreye öyle haber yayıyorlar.

Olaylar buraya kadar gayet normal. Ancak, bir-iki ay sonra Miller'in matbaasında yangın çıkıyor. Her ne kadar yangın hasarı pek mühim değilse de, matbaa yangını çok daha büyük bir yangının ilk kıvılcımı oluyor.

İster istemez şaibe altında kalan Mason camiası, yangını çıkaranın bulunup cezalandırılması için, o zamanki para ile 100 dolar mükâfat koyuyor. Buna karşılık Miller-Morgan cephesi (tahmin edersiniz tabii) *"Masonlar bizi susturmak için matbaamızı yaktı"* yaygarasını koparıyor.

Okuduklarımin etkisi altında kalmak istemem ama, bir iddiaya göre bu yangın, sansasyon yaratmak ve dikkat odağını üzerine çekmek için bizzat Miller tarafından çıkarılmış.

Karşılıklı suçlamalar devam edip gidiyor, ama şimdilik halâ ortada fevkalâde bir durum yok.

Ve... 12 Eylül 1826 günü Morgan kayıplara karışıyor. Akıbeti bugün bile bilinmiyor.

İşte bu olay havayı birdenbire bulandırıyor. Gerçek ne olursa olsun, Miller cephesinin iddiası son derece sansasyonel ve bizzat şahit olunmuşçasına teferruatlı: *"Masonlar Morgan'ı araba ile Kanada'ya kaçırdı. Ayağına taş bağlayıp, Niyagara nehrine attılar..."*

Masonluk camiası bu suçlamaları aşırı mübalâğalı bulduğundan mıdır, yoksa suçtan münezzehtir olmanın rahatlığından mıdır, bilinmez, gitgide gerginleşen bu hava içinde sükûtu tercih ediyor.

Bu konuda şu cümleyi Britannica ansiklopedisinden aynen alıyorum: *"Bu durum karşısında Mason teşkilâtı liderlerinin açılan tahkikata yardımcı olmaktan çekinmeleri ve uzun süren araştırma ve soruşturmalar boyunca sükûtu ihtiyat etmeleri basın, kilisenin, mutedil çevrelerin ve kölelik aleyhtarlarının ağız birliği ederek Masonluğa cinayet ile suçlamalarına kadar vardı. Eyalette durumu zayıflamakta olan National Republican Party (Milli Cumhuriyetçi Parti) böyle bir fırsatı ganimet bildi."*

Üçüncü başrol karakterimiz oyunun işte bu safhasında sahneye geliyor:

Thurlow Weed.

Morgan'ın sırta kadem basması olayının yarattığı, daha doğrusu bu olaydan "yaratılan" heyecan ve gerginlik havasına birçok gazete dört elle sarılıyor. Weed o zamana kadar sıramalı bir milletvekilidir ve aynı zamanda "Rochester Telegraph" gazetesini çıkarmaktadır. Hırslıdır, şöhret peşindedir ve de Masonluğa muğberdir.

"Kurt bulanık havayı sever" misali, Weed Mason aleyhtarlığı havasının önderliğine oynuyor, bunu bir siyasi kampanya havasına sokuyor. Bir süre sonra da gazetesini kapatarak ismini değiştiriyor, gazetenin adı "Antimasonic Enquirer" (Antimason Hesap Sorucu) oluyor.

Ne var ki, ortada ne isbat edilmiş bir cinayet ne de tesbit edilmiş bir suçlu var. Morgan'ın meşhur "ifşaat"ı yazacak kadar Masonluk hakkında bilgi sahibi olup olmadığı malûm değil. Gerçekten bildiği varsa dahi, ne yazabilir ki, "yer yerinden oynasın!" Şayet yazdı ise, ifşaatın kasaba gazetesinde tefrika edilmesi ne sansasyon yaratabilir ki! Hiçbir kaynaktan şimdi ileri süreceğim ihtimalden bahis yok ama; bana öyle geliyor ki, ifşaat iddiası ortaya atılan bir kurusıkıdır ve sıra yayınlanmasına gelince, hiç de öyle gümbürtü koparacak malzeme olmadığı gibi maceraperest Morgan bir gece çekip bir yerlere gitmiş ve planlı olarak gazeteci Miller'in gazetesine çok daha sağlam bir sansasyon malzemesi olan "cinayet" olayını vermiştir.

Her ne hal ise, şahsi fikrimi bir yana bırakarak yine olaya döneyim.

Morgan olayı bir süre sonra, aşırı fikirli çevreler dışında, artık kanıksanır oluyor, mütemediyen tekrarlanan tek ve aynı iddiadan halk gına getiriyor. Halbuki,

1827 sonlarında, yani Morgan'ın ortadan kayboluşundan tam bir yıl sonra Eyalet mahalli seçimleri yapılacaktır. Heyecan devam etmeli, sönen ateş yeni ten kö-rüklenmelidir. Ve işte tam o sırada Mason aleytarı siyasi kampanyanın imdadına denizde bulunan yarı çürümüş bir ceset yetiştiriyor. Thurlow Weed bunu Mor-gan'ın cesedi olarak ilan ediveriyor. Muazzam bir cenaze töreni düzenletiyor ve tabii havayı yeniden kızıştırmayı beceriyor. Bu yeni heyecan Weed cephesinden 15 adayın seçimi kazanmalarına yetiyor ve de böylece "ANTİMASONİK PARTİ" resmen kurulmuş oluyor.

Evet, parti resmen kuruluyor ama, Mason düşmanlığından başka partinin elinde malzeme yok ki! Eyalet iktidarı elde, ortada ne ideal var ne prensip. Nite-kim Antimasonik Parti'nin 1827'den 1832'deki Amerika Başkanlık seçimine kadar bütün yaptığı, ileri gelen Masonları sorguya çekmekten ibaret kalıyor.

Kin ve nefretten kaynaklanan hangi birlik devamlı olmuştur ki? İşte Antima-sonik Partinin de akıbeti bu oluyor. Partinin doğmasına neden olan garaz ve düş-manlık, batmasına da neden oluyor.

Bu kadar devamlı sorgulama, suçlama, takibat... Kendilerine atfedilen suç-lardan mahkûm olmuş bir tek Mason, isbat edilmiş tek suç yok. Bu sonuç doğal olarak partiyi gözden düşürüyor. Hem de öyle gözden düşmek ki, 1832 başkanlık seçimlerinde Antimasonik Partinin başkan adayı William Wirt adında bir zat o zamanki Federal Birliğe bağlı 13 eyaletten topu topu yedi tanecik oy alabiliyor. Hem de işin acınacak tarafı, Antimasonik Partinin kuruluş yeri olan New York'dan bir tek rey yok; yedi reyin yedisini de komşu eyalet Vermont'dan!..

Kısacası, bu ezici yenilgiden sonra parti sahneden siliniveriyor. 1833 yılın-dan itibaren de ne adı kalıyor, ne sanı.

Böylece, kinden doğan ve ihtirasdan beslenen bir siyasi güç, aynı kinin zehiri ile ölüyor.

* * *

KAYNAKLAR:

Coils's Masonic Encyclopedia - "Antimasonry" (Cilt 1, S. 53-62)
(H.W. Coil, New York 1961)

Mackey's Revised Encyclopedia of Freemasonry - "Antimasonic Party"
(Cilt 1, S.85) (A.G. Mackey, Chicago 1953)

Dictionnaire Universelle de la Franc Maçonnerie - "Antimaçonnisme"
(Cilt 1, S.60) (D. Beresniak et M. Psachin) (Paris 1974)

Encyclopedia Britannica - "Antimasonic Party" (Cilt 2, S.69)

SEMBOLİZMİN KÖKENLERİ ÜZERİNE

Ali Nahit BABAOĞLU
"KÜLTÜR"

Öğreti ve felsefesinin zengin bir sembol diliyle ifade edilmesi, Masonluğu bütün öbür topluluk ve örgütlerden ayıran en belirgin özelliğidir. Biz, bütün temel ahlâk ve felsefemizi anlama ve anlatmada, sayısız nesne ve düşüncüyü sembol olarak kullanırız. Her masonun kendi akıl ve gönlüyle anlayıp algılamak zorunda olduğu bu semboller ve allegoriler dilinin incelenmesi için girişilen her çaba, bu yüzden büyük bir önem taşır.

Sembollerin önemi, yalnız masonlar arasında değil, harici alemde de, özellikle insanı konu alan bilimlerce çok iyi bilinmekte ve bu bakımdan birçok araştırma ve incelemeye konu olmaktadır. Bizim için bu alana yönelen ekzoterik bilgiler de önemlidir. Bugün psikolojide algılama ve düşüncenin, daha başlangıcından itibaren, semboller yoluyla olduğu, insanoğlunun çocukluk ve ilkelikten itibaren, çevresini nesnelerin bütünleri ile değil, yalnız bir dizi karakteristiklerinden oluşan ve o türden olan bütün öbür nesnelerle ortak olan bir sembol biçimiyle kavradığı bilinmektedir. Diğer birçok canlı gibi insan da bir önemli nesne ya da olgu yerine, onun varlığını belirten bir başka olgu ya da nesneyi koyarak aynı tepki ve duygulara ulaşabildiği gibi nesne ve olguların yalnız bir kaç özelliğini algılamakla da bütünü karşısında göstereceği tepki ve duyguları verebilir. İnsanoğlunda ise bu, diğer canlılar için basitçe şartlanma adını verebileceğimiz tepkilere ek olarak, dışavurum yani anlatım yetisinin de eklendiğini ve aynı şekilde parçadan bütüne, yerine konandan aslına referans ulaştırma yönteminin, dışavurum ve anlatımda da kendini gösterdiğini görüyoruz. Bugün, bu dışavurum özelliği ve dürtüsünün, dili, resim ve yazıyı, bunların da düşünce ve düşlemeyi oluşturup geliştirdiği biliniyor.

Mağara duvarlarına ilk resimleri yapan taş devri adamı, belki avının ruhuna saygı göstermek için, belki öbür avcılara avın yerini ve türünü anlatmak için yapmıştı bu resimleri. Ama ne olursa olsun, daha ilk andan itibaren sembol kullanmıştı. Sanat psikolojisi ve psikopatolojisine ünsiyeti olanlar, üç boyutlu nesneyi iki boyutla resmedebilmenin ne büyük bir aşama olduğunu bilirler. Burada görsel ve çok boyutlu olarak algılanmış olan nesne önce zihnen deforme edilecek, sonra da yeniden ve iki boyutlu olarak canlandırılacaktır. O zaman sembolizasyoun bütün elementer işlevleri devreye girecektir. Resmi yapan ilk insan, resmin bu sembolik özelliğini o denli iyi farketmiştir ki resim, daha ilk anda olağanüstü bir ruh ve gücü de birlikte taşımaya başlamıştır. İşte ruhunun varlığı ve bütün ruhlar gibi bilinmeyen bir gücünün olabileceği duygusuyla duygular, çizgiler ve ilk düşünsel mantık kaçınılmaz bir şekilde bu sembolle birleşmiştir. Her insan, gelişmesi sıra-

sında bu heyecan verici deneyimi en az bir kez yaşar. Çizgilerle oynamaya başlayan bir çocuğun bu şaşkın sevincini, biraz dikkatli bir göz hemen farkedebilir. Nesneleri, olguları ve duyguları sembolik olarak vermek, zorunlu olarak ilkel mantığı, yani benzetmeler ve rastlantısal birlikteliklerle yürüyen global mantığı yaratır. Kimilerinin primer süreç olarak adlandırdığı bu mantık, çok daha sonra ortaya çıkan lineer mantığa rağmen hepimizde sürüp gitmektedir. Çocuklukta kullandığımız bu mantık, düşlerimizde, masallarda, şiir ve plastik sanatlarda, hemen bütün kendiliğinden yarattığımız düşüncede, yani dışarıdaki somut objelerin doğrudan nedenselliğinin mutlaka gerekli olmadığı bütün zihinsel faaliyetimizde kendini göstermektedir. Heyecanlarımız, çağrışımlarımız, korkularımız, farketmeden sürekli hissettiğimiz uyarıcı sıkıntı hep bu ikincil anlamlara dayalı global mantığın izlerini taşır.

"Düşünme, dış dünyadaki şeylerle ya da hareketlerle değil, kafadaki simgelerle işlem yapmaktadır. Ulaşımsal sözcükler simgelerdir, ama tek simge türü sözcükler değildir. Bu simgeleri, tek bir kasınızı bile oynatmaksızın kafanızda biraraya getirebilir ve çeşitli biçimlerde birleştirebilirsiniz. Fikir terimi genel olarak sözcüklerin ve diğer simgelerin işareti ettikleri, anlattıkları ya da değindikleri şeyler için kullanılır. Bir anlamda Muz sözcüğü görebileceğimiz, dokunabileceğimiz, koklayabileceğimiz herhangi bir şeyi belirtmez, yalnızca bir fikri, ideal Muz'u belirtir. Fakat toplumda insanlar, muzlar gibi görülüp, koklanıp, dokunulmayan idealar -iki başlı kartal, mana, elektrik, neden gibi idealar- için ve bunlar hakkında konuşmak üzere isimler yaratırlar. İnsanlar bu sözcükler gerçek şeyleri belirtiyorlarmış gibi davranırlar. Aslında bu ideaların, insanların, gayretli ve sürekli davranışlarla, en olgun muzlardan daha fazla kıskırttıkları görülür." (Gordon Childe)

İnsanların yazıya benzer işaretler kullanmalarında ilk adımın, birtakım yapıların bir tarafında bırakılmış bir simge olduğu gerçeği şaşırtıcıdır. O yapıyı yapan mimarlar ya da duvarcı ustaları, yarattıkları esere ruhlarından verdikleri yaratış olgusunu, kendilerinden kattıkları övünç ve sevinci, kendilerini simgeleyen bir işaretle ölümsüzleştirmek istemişlerdi.

Kullanılan ilk semboller genellikle o kimsenin kişisel özelliklerini belirten işaretler olmuştu. Ancak daha ilk adımda, aletlerin de büyük bir değer kazandığını biliyoruz. İlk hiyeroglifler çok çeşitli üretim teknik ve araçlarının gerçeğe uygun resimleriyle doludur. Kutsanmaya başlanan ilk aletlerin ise silahlar, toprağı deşen araçlar ve elbette bu araçların yapımını sağlayan maden işleyen araçlar olduğu düşünülebilir. Zaten aletin özel bir önem kazanması madenlerin kullanılmasıyla başlamış olmalıdır. G. Childe en eski toplumlarda bile maden işleyicilerle maden çıkarıcıların toplum içinde diğer bireylerden ayrılan "uzman" kişiler olduğunu ileri sürmektedir. O zamana kadar yapılan üretim ve bu arada alet üretimi de olağan evişi arasında yapılan ve ancak ihtiyaç fazlası başka ürünler almak için alışverişte kullanılan bir sisteme dayalı olduğu halde, maden üretimi toplumun belli bir kesiminin öbür işlerden affedilip bu işe kendilerini vermelerini gerektiren ilk işti. Bu durum iki sonuç verdi: birincisi bu sınıfın belirli becerileri bir öğrenim süreci ile yeni çıraklara öğretmesi olgusu yani iletilabilir bilginin doğuşu, ikincisi de bu edinilebilir bilginin yetkisiz kimselerden saklanması. Normal olarak her toplumsal zümrenin bugün de bu iki bilgi ögesini dikkat ve titizlikle uyguladığı görülür. Bir bilgi, bir toplumsal zümrenin özelliği

olacaksa, bu bilgi hem öğretilabilir olmalı, hem de o zümreden olmayanlardan gizlenebilmelidir. Bu bakımdan maden üretimine geçişle toplum içinde ilk zanaat doğuyor ve büyücülerden sonra bir insan grubu daha, toplumun geneli için genel işlerden uzaklaştırılarak özelleşiyordu. Bakır çağının başlangıcıyla beliren bu toplumsal örgütlenme değişimi, hemen ikinci adıma, yapı işine yansdı. Yapı, gerek tarımsal alanların sulanması işinde, gerek savunma düzeneğinde son derecede önemli bir rol oynamaya başlamış oluyordu. Bütün bu nimetleri veren ve koruyan tanrıların şanına yapılacak yapılar da bunun çabasıydı. İlk büyük tapınaklar olan Sümer Zigguratlarında piramidin en üstünde bulunan ve tanrının bizzat kullanacağı mekanı yapan kimse, yani yapı ustası, o mekanı Tanrıdan önce gören son insanoğlu oluyordu.

Bakır çağı ile kentsel devrim başlıyordu. Daha önce maden üretimi ve işlemeciliği zanaatı, bilgisini ve aletini yanına alıp, kendi kabilesinin otoritesinin dışına çıkabiliyor ve böylece büyük bir bağımsızlık kazanabiliyordu. Barbarlık döneminin otaklarının büyücülerle ittifak halindeki büyük gücünün ne denli gaddar olabileceğini düşününce, zanaatkarın bu bağımsızlığının ne büyük bir güvence olduğu da anlaşılabilir. Bu özgürlüğü sağlayan da kendi kafasında saklı olan bilgisi ve kendinden başka kimsenin kullanamadığı aleti idi. Bu durum iki olayın da kutsanmasına yol açmıştır. Çok eski Asur metinleri, gerek zanaata girişin, gerekse işe başlamanın törenlerine ilişkin ayrıntılar vermektedir. Bu sırada cenin cesetleri, adet ve bakire kanı, tohum ve fidanlar gibi, neolitik çağdanberi sakral ve bereket ifade eden şeylerden söz edilmektedir. Yapı sanatının ise bu kentsel tapınaklar döneminde ruhban sınıfının elinde bir süre kalmış olması muhtemel görünüyor. Kutsadıkları ilk şeyler ise temel, temel taşı ve mala olarak görülüyor. Temele kan akıtmak, temel taşına özel bir şekil vermek, yağ, şarap ve kan gibi şeylerle ıslatmak bugün bile kullanılan adetler. Bugün spekülative masonlarca sembol olarak kullanılan aletlerin önceleri operatif masonlarca da sembolik anlamlarda kullanılıp kullanılmadığı ise tartışmalı görünüyor.

Ama sembollerimizin birçoğunun, bunlar arasında alet niteliği taşıyanların, başka meslekler ve kuruluşlarca, kökenleri çok eskilere dayanan kimi moral sistemlerce, moral değerlerin sembolleri olarak kullanılışı apaçık saptanabilir. Bunların bugün spekülative masonlukta kullanılan şekilleriyle batı ülkelerindeki çeşitli meslekler arasındaki bağlantının kurulması zor olabilir. Ancak gene de birçok sembolik kullanım batı ülkelerinin köklü kurumlarınca kullanıldığı gibi, özellikle hem kendi toplumsal yapısı gereği sembol ve alegorileri çok yoğun kullanan, hem de sembollerin ilk çıktığı bölgelere coğrafya ve kültür bakımından yakın olan Anadolu'dan bakınca bu sembollerin birçoğunun operatif loncalarca da uğraşın yanında moral değerleri de gerçekten yüklenmiş oldukları daha kolay sezilebilir.

Aletlerden çekiç, mala, cetvel, kılıç, şakul; resimsel figürlerden ay ve güneş, üçgen ve üçgen içindeki göz, yıldız; diğer figürlerden merdiven, eskiden iki sütunun başlığını süsleyen nar, köşelerde duran taşlar; sembolik hareketlerden saygı duruşu sırasında sağ elin duruşu ve loca içinde saat yönünde yürüme (Circumambulation), üçlü ve beşli dokunuşlar; Tenue Blanche'da yontulmuş taşın zeytinyağ, şarap ve tohumlarla kutsanması hep kültür ve bölgemiz için tanıdık olan sembolik belirtilerdir. Bütün bu belirtiler ve işaretlere, aletsel değerlerine ek olarak ve yaratıcı değerlerinden ötürü ahlaki, felsefi anlamlar da

yüklenmiştir. Dikkatle incelendiğinde sembolik aletlerin ahlaki semboller halini almasının, ortadoğu ve Küçük Asya'nın Araplar tarafından istilaları ile Haçlı seferlerinin sonu arasındaki 5-6 yüzyıllık bir zaman diliminde olduğu görülebilir. Muhtemelen halklar ve kültürlerin o dönemlerde karmakarışık olması, çeşitli toplum düzenlerinin değişerek, bölgeye egemen olması, bölgedeki ana yaşam kaynakları haline gelmiş olan zanaatların kendilerini korumak için bir dizi önlemler almasına yol açmıştır. Böylece zanaatların çalışma öğretilerine sıkı ahlak kuralları da eklenmiş ve bu kurallar aletler ve çalışma yöntemlerine sembolik bağlarla bağlanmıştır. Birçok tarikatlarda ve aynı zamanda Ahi zanaat loncalarında peştemal bağlanması inisiyasyon ve derece yükselme törenlerinin kaçınılmaz ögesidir. Gene gerek tarikat, gerekse Ahi loncalarında circumambulation, hem de aynen bizdeki şekliyle usuldür. Ay ve güneş Ön Asya kültürlerinin çok yaygın bir sembolüdür ve Ana Tanrıça kültüne bağlıdır. Saygı duruşu da gene tarikat ve zanaatkar loncalarında bizimle ortak bir tavidir. Bugün güzel bir konser salonu olarak kullanılan Aya İrini eskiden askeri müze olarak kullanılırken mihrap üzerinden bakan üçgen içindeki göz belki o günleri anımsayan birçoğumuzu etkilemişti. İlk hükümet tabipliğime başladığım Sinop Türkeli ilçesinde küçük bir muayenehane açmaya kalkıştığım zaman kasabanın bütün esnafı kutlamaya geldiler. En öndeki, en eski dükkanın sahibi olan çok özgün bir el sıkışı ile beni kucakladı ve ardından bütün öbür esnaf aynı selamla selamladılar. Sırayla el, bilek, sağ omuz, sağ yanak ve sırt dokunuşlarından oluşan bu selam küçük bir iki farkla beşli dokunuş değil midir?

Üniversitedeki ilk yılımda sabah erkenden Kapalıçarşıyı yürüyerek Sultanahmet'ten Beyazıt'a giderdim. Kuyumcular o saatte dükkanlarını açarlardı. Bu kuyumcuların, kadifeler içinde sarılı olan aletlerini açarak tezgahın üzerine koyup önce üzerlerine bir kaç damla su serptiklerine ve sonra ellerini bu aletlerin üzerine bastırarak dua ettiklerine kaç kez tanık olmuşum. Din ve mezhep farkı gözetmeden bütün kuyumcu ustaları, maden işleyicilerin binlerce yıllık geleneğini sürdürüyor, aletlerini kutsuyorlardı.

Uygarlıklar anası Anadolu'nun semboller hazinesi o denli zengindir ki, sembollere sıkı sıkıya bağlı insan ruhunun ve sembollerin bilinçli izleyicisi Masonluk mesleğinin hayran gözlemcisi olan bu Kardeşinizin, heyecanla sarsılmasının hoş görülebileceğini umarım.

Kardeşçe saygılarımla arzederim.

KAYNAKLAR:

- Childe, G.: Man Makes Himself ve What Happened in History?
- Horne, A.: Sources of Masonic Symbolism
- Herder Lexikon der Symbole
- Oğuz, B.: Türkiye Halkının Kültür Kökenleri
- Jung, C.G.: Der Mensch und Seine Symbole

ŞANATÇI KARDEŞLERİMİZ:

RUŞEN DORA

Sinan GÜRMENT

— Ruşen Kardeşim, sizin bir mimar yönünüz var, bir de ressam yönünüz. Nasıl oldu bu iki yönlü gelişme?

— Şimdi şöyle bir ilginç anım var: İlkokuldayken aman bir hasta olsam da okula gitmesem dediğim zamanlar oldu. Çünkü hasta olduğum zaman annem ne kadar boya, kalem, fırça, kağıt mağıt varsa, hepsini yatağa dolduruyordu; kendi de geliyordu, beraber resim yapıyorduk. Ben kırk derece ateşle büyük bir hevesle papatya resimleri yaparken okula gitmenin tadı kalmıyordu.

— Demek ilk resim dersini annenizden aldınız.

— Evet, ve de sanırım bu anne tarafından gelen bir yönelim; çünkü dedemin de yağlı boya resimleri vardı; o bir ressamdı. Ne ise, seneler sonra, orta mektepte, öğlen-

leri herkes bahçede oyun oynarken ben rahmetli ressam Sırrı Erdem Hocamın atölyesine koşar, resim çalışırdım ve tuttururdum ben ille de akademiye gideceğim diye; lisede de bu hevesim devam etti. Akademiye girerken sorarlardı jürinin karşısına geçtiğinizde "niye bize geliyorsunuz" diye. Bana sorduklarında da demin dediğim yatakta hastayken resim çizmekle, , okula ah gitmesem dediğimi söyledimde pek güldüler; sanıyorum hoşlarına gitti ve ben de kendimi iç mimarlık bölümünün galerisinde buldum.

İç mimarlık falan okutulmazdı galerilerde. Desen, anatomi, suluboya çalışılır, atölyeye kitaplar getirirler, orada rönesanstan falan kimin ne yaptığından, düşey çizgiden, yatay çizginin ne olduğundan, hangi hisleri uyandırdığından bahsedilirdi. Orada Sabri Berker hocanın öğrencisi

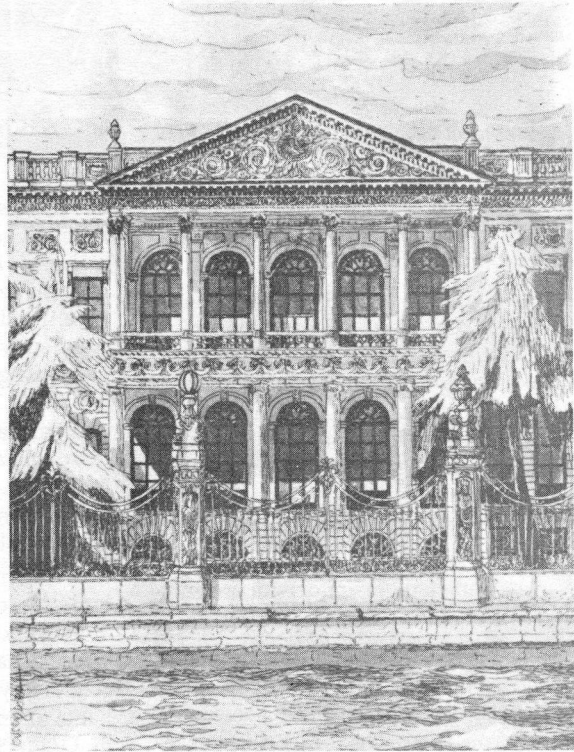
oldum. Sonra baktık ki, mimarlık varmış, sınava girdik kazandık ve mimari bölüme girdik. Bir süre biz artık ressam değildik, mimari bir yola gittik. Ancak zaman içinde farkına vardık ki, Anadolu Dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir kültür beşiği ve binlerce yıllık bir süreçte, değişik kültürlerin birbirlerine karışmalarının zengin haritasının torunları da bizlerdik. Bir taraftan sanat tarihi, mimarlık, bir taraftan da eskiden gelen bir temel disiplini kazandığı için çizgi herhalde birarada birleşti.

Çok güzel çizgileri, çok güzel desenleri olan pek çok ressam dostlarımız var ama her zaman herkes birbirinin yaptığını beğenmiyor. Bazısına deniyor ki, çok güzel deseni var ama yolunu bulamamış. kimine fevkalâde deseni var ama ne söylüyor bu deniyor. Tabii ki, bu çeşitli fikirler üretilse dahi biz galiba doğru bir yol yakaladık bu arada: Anadolu kültürünün vurgulamasını yapmaya başladık. Böyle bir vurgulamayı da dini mimari yerine sivil halkın mimarisine yönelttik; çünkü dini mimariler yalnız bizde değil, bütün ülkelerde o günü yansıtmak yerine başka bir çağı yansıtmak için çok görkemli yapılır.

- Akıl izi taşıyan bir seçim yapmışsınız. İyi gidiyorsunuz Ruşen Kardeşim, lütfen devam edin.

- Oysa halkın evi bunlardan sıyrılmış, salt onun kimliğini yansıtan bir yapı içindedir. Halka döndüğümüz zaman, içinde yaşadığımız bugün hala on bin sene önceki ocakları, tandırları bulduk ve bu galiba doğru bir yoldu. Yurt içinde ve

yurt dışında ben bunu mesleğimin yanında, yani mimari ve sanat tarihi disiplini içerisinde böyle bir kültürü yansıtmak üzere bir çizgi yöntemi de buldum. O çizgi yöntemi yağlı boya değildi. Yağlı boyanın hep kuvvetli olduğunu, gücü olduğunu söylerim: Suluboyaydı, sulu boyanın pek fazla gücü yoktur. Bunu 87'de Bükreş'teki sergimin açılışında söylemiştim ve çok da ilgi ile karşılaşmışlardı. Dedim ki, neden sulu boya ile yapıyorum biliyor musunuz? Çünkü Anadolu insanını en iyi bu yansıtır. Çok romantiktir, kelebek gibidir. Sergilemeye çok fazla üstüne gitmeye yönlirseniz çabucak soluverir. Tadında kalırsa Anadolu insanını en iyi yansıtır; çünkü Anadolu insanı kendini methetmez. Sulu boya da çok zariftir; pek fazla kendini methedecek gücü yoktur.

Bu açıklama hem çok hoşlarına gitti, gülümsediler, hem de bir hayli alkışladılar. Biz, Anadolu insanları, çanağımızla, çömleğimizle, ocağımızla, tandırımızla on bin sene önceki yaşamımız içindeyken siz mağaralarda, inlerde yaşıyordunuz, dedim. Orada, bir profesör grubu içindeki, Tatar Türklerinden bir Tarih Profesörü, Türkçe de biliyordu, cevaben dedi ki: Mesajınızı en iyi ben anladım sanıyordum, meğer hepimiz anlamışız. Şimdi konuştuğumuzu size aynen tercüme ediyorum: İşte Türkiye buraya böyle gelmeliydi diyor-duk, dedi.

Kutlarım Kardeşim, iyi bir temsil olmuş. Sizin bir de Londra'daki bir yarışmada suluboya dalında 1. olduğunuzu duy-muştum.

- Evet, o da ilginç bir anı; çünkü 1963 yılında Türkiye New York'ta bir Dünya fu-arina katılacaktı, milletlerarası bir yarışma yapıldı. Ve ben, akademide daha yeni asis-tanken, o yarışmada birinci oldum. New York'a onun için gittiğimizde bir gün Bro-adway'de küçük bir dükkanın önünde milletin birbirinin omuzundan atlaya zıp-laya bir şeyler seyrettiğini gördüm. Ben de aralarına karıştım. Küçük bir Yunan hava-yolları acentesiydi. Ve vitrininde bir kaç resimli karton sergileniyordu. Birinde bi-zim Nasreddin Hoca gibi ak sakallı bir ihti-yar eşeğe binmiş, heybeleri vardı. Resim-lerin bir diğerinde kaldırımlı, cumbalı bi-zim Osmanlı evleri, onlar Yunan evleri di-yorlardı, ama bizim Osmanlı evleriydi ve arkada da bizim Ankara Kalesi gibi bir kale görünmekteydi. Halk bunları seyirle özle-mini gidermek için küçük dükkan önünde toplanmıştı.

Aradan 10 yıl geçti ve 1973'te, Lond-ra'da, Shell sanat klübünde bir resim yarış-ması yaptılar. Ben de hazır resimlerimden

bir tanesini oraya gönderdim. Bu Marma-ra'da, Trilya'da bir evin, çok sade bir evin resmiydi. Suluboya dalında bunu birinci seçtiler. Bir hafta Londra'da ağırladılar ve törenin ertesi günü buraya gittiğimde, sa-londa millet bir resmin önünde hıncahınç toplanmıştı. Ben de büyük bir merakla ne oluyor diye gittim ve hayretler içersinde benim resmime bakan bir kalabalıkla kar-şılaştım.

- Demek on sene önce New York'da gördüğünüz sahneyi on sene sonra Lond-ra'da yeniden yaşadınız. Pekî Ruşen kar-deşim genelde resim çalışmalarınızı ne şe-kilde sergilediniz.

- İlk sergimi akademinin Osman Hamdi Salonunda, henüz mezuniyet dip-lomamı almadan açmıştım. Gerek arka-daşlarım, gerek hocalar buna çok büyük il-gil gösterdiler. Ondan sonra asistan olun-ca her sene bir iki sergi açmaya başladım ve neden sonra farkına vardım ki, bu doğru bir yol, bu evlerin resimlerini yapmak res-samlıktan öte, bir kültürün varlığını çevre-ye duyurmak ve insanlara o kültüre döne-rek bakmayı ve o kültürü düşünerek izle-meyi hatırlatan bir araç oluyor. Onun üs-tüne bu sergilerin yoğunluğu arttı ve ya-vaş yavaş yurt dışına taşı.

- Ruşen kardeşim, ressam dedeniz-den, siz mimar-ressam Prof. Ruşen Dora, eşiniz seramikçi Nurhan hemşiremiz, biri-cik kızınız, Mimar Sinan iç mimarlık son sı-nıf öğrencisi yeğenimiz Ayşe ve gelecekte torunlarınızla sürebilecek ailenizin yaşam yolunda sanatın hiç eksik olmamasını di-lerim, tabii ki, sağlığını ve mutluluğunda.

- Temennilerinize ayrı ayrı teşekkür ederim, kardeşim.

* * *

BAĞNAZ KİŞİNİN AKLI GÖZ BEBEĞİ GİBİDİR; ÜZERİNE IŞIK GELDİKÇE KAPANIR.

DİN, IRK, POLİTİKA VE MASONİK ZİYARET

Celil LAYIKTEZ

İngiltere:

İngiltere'de en sık rastlanan ritüel "Emulation"dur. Bunun dışında en çok uygulananlar, Stability, Taylor, Logic ve Bristol'dur. İrlanda kökenli olan Bristol ritüelinin dışında, tüm diğerleri birbirlerine çok yakındırlar.

İskoçya:

İngiltere'de "Eskiler" ile "Modern"lerin 1813'te birleşmeleri esnasında, ritüeller operatif öğelerinin bir kısmını kaybetmiştir. Oysa, İskoçya'da, operatiflikten spekülatifliğe geçiş çok daha yavaş bir tempo ile 18. yüzyılın ortalarına kadar sürmüştür ve bu durum ritüellerine de yansımıştır. İskoçya'da da, İngiltere'de olduğu gibi, birbirine benzer bir kaç ritüel uygulanmaktadır. İngiltere ile olan en çarpıcı fark Üstad derecesinde görülür; Hiram efsanesi, İngiltere'nin aksine, tüm dramatik bütünlüğü ile canlandırılır.

İrlanda:

İrlanda'da Büyük Locanın kabul ettiği tek bir ritüel ve o da tümüyle ezbere uygulanır, yazılmasına, basılmasına izin verilmez. Yeknesaklığı sağlamak üzere, Büyük Loca bir "Eğitim Büyük Locası" kurmuştur. İstisna olarak, Güney İrlanda'nın Münster bölgesinde, tarihsel ve geleneksel nedenlerle ayrı bir ritüel uygulanmaktadır, bu da İngiliz Bristol ritüeline çok yakındır.

Kıt'a Avrupası:

Varsa, İngilizce çalışan localar Amerikan ve İngiliz ritüellerini kullanırlar. Bunların dışında ise beş ana ritin geçerli olduğunu görüyoruz:

1. Fransız Riti: Bu masonik sistem Fransız Grand Orient'i tarafından düzenlenmişti. Başlangıcında Hristiyan olan bu sistem, Grand Orient'in

gayri muntazam olmasından sonra dinsel öğelerini kaybetti. Bu ritte ilk 3 dereceden sonra gelen 4 felsefi derece vardır. Muntazam Fransız masonluğu, Grande Loge Nationale Française'de* (GLNF) bu ritte çalışan localar, ritüelleri agnostik öğelerden arındırmışlardır.

2. Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti (EKSR): İlk 3 derece ile beraber 33 dereceden oluşan bu ritin İskoçya ile bir ilgisi yoktur, kökeni Fransa'dır ve İngiliz masonluğuna Fransa'dan gelmiştir. İngiltere'deki şeklinde Hristiyan öğeleri olan Rit, Kıt'a Avrupası ve Latin ülkelerinde liberal bir görünümdedir.

3. Rektifiye Edilmiş Skoç Riti (RSR): Bu Rit Almanların "Strict Observance" Ritinden etkilenmiştir. 3. dereceden sonrası Hristiyan karakterli olup, ana tema Templier Şövalyeleridir. Ritin ilk 3 derecesinde zengin operatif öğeler vardır, tekristen önce de aday tefekkür hüccresine alınır.

4. Schroeder Ritüeli: Schroeder 18. yüzyıl Almanya'sında, özellikle üst derecelerde masonluğa sürekli eklentiler yapma modasına karşı çıkmış bir Kardeşimizdir. Olayı çözmek için, Schroeder gününün İngiliz Ritüelini Almanca'ya çevirmişti. "Schroeder Ritüeli" diye anılan bu ritüelin İngiltere'de Eskilerle Modernlerin 1813 yılında birleşmelerinden önceki İngiliz ritüellerinin derlemesi olduğu hatırlanmalıdır. Fransız Ritini de etkileyen Schroeder ritüeli daha çok Almanya, Avusturya ve İsviçre'de uygulanır.

5. İsveç Riti: İlk üç dereceye eklenen 8 dereceyle, 11 derecelik bir rittir. Bu Rit'in ritüelleri Avrupa'da uygulanan diğer ritlerin ritüellerinden farklıdır. Örneğin, Üstat derecesi efsanesinde, Hiram Abif yerine Adoniram*** teması işlenir.

AVRUPA'DA RİTLERİN DAĞILIMI

Fransa'da GLNF'in uhdesinde RSR, EKSR, Fransız Riti ile Emulation Ritüeli uygulanmakta olup, tek tük Amerikan WEBB-form ritüeline de rastlanmaktadır. Duvar tahtasında o gün hangi locaların hangi ritte çalışacakları yazılır, muntazam ziyaretçi de ilgi duyduğu mesaiye katılır.

Almanya, Avusturya ve Alman İsviçresi'nde genelde Schroeder ritü-

* GLNF'de 5 ayrı rit uygulanmaktadır.

** Adoniram: Abda'nın oğlu Adoniram Süleyman Mabedi İnşaatı zamanında vergi tahsildarıydı. EKSR'nin 4,5,8 ve 14 derecelerinde Adoniram'a atıflar vardır. 18. yüzyılın sonlarında, Fransa'da Guillemain de Saint Victor "Adoniramit" masonluğu yaymıştı. Hiram Abi veya Hiram Abif ile Adoniram kelimelerinin İbrani imlâları gayet yakındır ve bu karışıklığın doğrudan bir imlâ hatasından kaynaklanmış olduğu iddia edilebilir.

eli kullanılmakla beraber, bir Alman Büyük Locası*** İsveç Rit'ini kabul etmiştir.

Finlandiya hariç İskandinav ülkelerinde İsveç Riti uygulanır. Finlandiya'da ise Amerikan Webb tipi bir ritüel kullanılmaktadır. Hollanda, Belçika ve mesaiyeri Fransızca olan İsviçre localarında çoğunlukla EKSR, bazen de RSR uygulanır. Yunanistan ve Lüksemburg'da Fransız Riti'nin etkisi büyüktür. Türkiye'de ise, baz EKSR olmak üzere, Fransız Rit'i ile Modern İskoçya Ritüelinden alıntılar vardır.

Yukarıda sergilenen bütün bu değişik uygulamalara rağmen, İsveç Ritinin dışında, geri kalan Avrupa ritlerinin birbirlerine çok yakın olduklarını ve ziyaretçinin yabancılik çekmeyeceğini hatırlatmakta yarar görüyorum.

ORTA VE GÜNEY AMERİKA:

Dünyanın bu bölgesinde en sık rastlanan ritler EKSR ile RSR'dir. EKSR'nin 4-33 dereceyi kapsayan çalışmaları genel uygulamadır. Mesaiyeri Almanca olan mavi localar Schroeder ritüelini uygularken, İngiliz, İskoç veya İrlanda Büyük Localarından aldıkları beratlarla İngilizce çalışan localar da vardır.

KUZEY AMERİKA:

Büyük Locaların münferit uygulamaları arasında küçük farklılıklar olmakla beraber, ABD'nin çoğunda mavi localarda Webb tipi ritüellerle, 4-33 derece arasında da EKSR'i uygulanır. Kanada'nın 10 eyaletinin 9'unda Eski York, Webb Tipi, Emulation veya bunların karışımı olan Kanada ritüeli uygulanır. New-foundland'da ise henüz bir Büyük Loca kurulmamış olup, İngiltere ve İskoçya Büyük Localarından alınan beratlarla çalışılır.

AFRİKA VE ASYA:

Locaların çoğu İngiltere, İskoçya ve İrlanda'dan aldıkları beratlarla çalışırlar. Frankofon bölgelerde Fransa Milli Büyük Locası (GLNF) egemendir. Güney Afrika'da, Felemenkçe çalışan localar tadil edilmiş bir RSR'i uygularken, Japonya ve Filipin Büyük Locaları Webb tipi ritüeller kullanırlar.

(Devam edecek)

*** Harpten sonra işgal kuvvetleri, Berlin'in ayrı durumu ve eyalet sistemi nedenleriyle Almanya'da 5 muntazam Büyük Loca paralel olarak faaliyet göstermektedir.
İsveç Riti ile çalışan Büyük Loca "The Grosse Landsloge Der Freimaurer von Deutschland" dir

« İÇ KAPAKTAKİ RESİM »

YAKACIK'TAKİ YERİMİZ

Bülent ÇETİNOR

İstanbul kentinin nüfusu, 10 milyona yaklaştı. Bu gidişle daha da artacak. Yeni yeni yerleşim merkezleri oluşmasından başka, eski ünlü yerlerimiz de büyüüp kalabalıklaşmada ve eski görünüm ve yaşamlarını değiştirmekte. Tarihi YAKACIK da, bu değişime uğrayan ve hızla büyüyen güzel bir yöremiz.

Bu hızlı büyümenin içinde değişmeyen güzel perspektiflerinden biri de 1990 yılında Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nunca tescilini yaptırdığımız 2 tarihi yapı ile 10.726 m2'lik geniş aramızdır.

Nafia Vekaleti Müsteşarı Cevdet Paşa'nın konağı olarak tanınan ve 1976 yılında Derneğimizce 850.000 TL.sına satın alınan arazi, konak ve müştemilatının bugünkü değeri 10 milyarın üzerindedir. Bu değerli tesisi camiamıza kazandıran ve bugüne kadar koruyan kardeşlerimize ne kadar teşekkür etsek azdır. Tesisin tescilinden sonra eski eser niteliğini kazanan binaların hazırlanan genel durum plan-

ları ile mevcut müştemilatta yapılacak 300 kişilik restoran ile 75'er kişilik 2 mabed ve eklerinin uygulama projeleri de, 1 kat fazlasıyla, 1991 yılında yine aynı Kurul tarafından tasdik edilerek Yapı izni alınmak üzere Kartal Belediyesi Başkanlığına sunulmuştur. Bu zaman içinde aramızın etrafı çevrilip muhafaza altına alınmış, köşkün ve arazinin bakım ve onarım işleri tamamlanmıştır. Suyu, elektriği ve 2 telefonu bağlanan tesisimiz 16 yıldan beri bir bekçi ile korunmaktadır.

Kardeşlerimizin çoğu ve Büyük Üstadlarımız ile Büyük Görevlilerimiz, Yakacık tesislerine büyük bir ilgiyle eğilmişlerdir. Geleneklerine bağlı olarak çalışmalarını sürdüren Derneğimiz, eski Türk mimarisinin ve kültürünün bir bölümünü yansıtan 1800'lerin eserlerini de koruyarak kullanma kararını almışlar ve programlar bu planlamalara göre hazırlanmıştır. Tesislerimiz, sadece İstanbul'daki Kardeşler için değil bütün yurt alanındaki Kardeşler ile bizlere ya-

kınlık duyan dostlarımız, yaşlılarımız, misafirlerimiz ve sayıları artacak genç üyelerimiz için bir külliyeye olacaktır.

Her türlü ulaşımın bir problem olduğu ve zaman kaybına uğradığımız bu son yıllarda, üye sayımızın da artacağı düşünülerek, Merkez binamızın dışında da çalışmalar yapılacağı gerçeği artık gündeme gelmiştir. Eskiden olduğu gibi Anadolu yakasında, Kadıköy'de ve Bakırköy ya da Yeşilköy gibi Kardeşlerimizin çoğunlukta bulundukları semtlerde Localar açılması gereksinimi doğmuştur. Bir program içinde bu yerleşimler planlanacak ve yeniden, yeterince yer satın alınıp yapılaşmalar gerçekleştirilecektir.

İlk etapta elimizdeki bu değerli yerimiz, bir Yakacık Locası kurulmasıyla da değerlendirilmiş olacak. Anadolu yakasına ilk adım Yakacık'ta atılacaktır. Bu güzel fikir Büyük Üstad, Büyük Görevliler ve Kardeşlerin büyük bir ço-

ğunluğu ile destek görmüş ve benimsenmiştir.

Kurucu üyelerin ilk nüvesi Kardeşlerimiz, çabalarını 1 yıldan beri sürdürmektedir. Peryodik aralarla toplantılar yapılmakta ve Kurucu üyeler belirlemektedir. Yakacık tesisleri, daha çok Yakacık Locası Kardeşleriyle konuya ilgi duyan Büyük Üstadların ve Büyük Görevlilerin yardımlarıyla biçimlenecek ve hizmete girecektir.

Konuya ilgi duyan Kardeşler son toplantılarını 19 Ağustos 1992 günü Yakacık'ta yaparak olumlu kararlar almışlardır. Toplantıyı, Büyük Üstad Can Arpaç Kardeşimiz ile Büyük Görevliler şerefletirmişler ve olumlu tavsiyelerde bulunmuşlardır.

Yakacık Locası Kardeşleri hep birlikte elele verip çalışarak tuğlaları üst üste koyacaklar. Mabedlerini ve tesisleri inşa edecekler ve çalışmalarını hem spekülatif hem de operatif olarak sürdürecektir.

* * *

DÜZELTME

Tesviye'nin 2 ci sayısında yayımlanan Komisyonlar listesinde aşağıdaki komisyonların eksik olduğu tesbit edilmiştir.

İnşaat Komitesi : Başkan: Yusuf Nomal, Üyeler: Suat Ağagil, Bülent Çetinor, Çınar Şahenk, Teoman Tanak, Kemal Bibioğlu, Tahsin Armağan, Engin Kember, Naci Endem, Kırkor Dösemeciyan, Kemal Karamercan, Raşit Ündüz, Suha Burçkin, Ercüment Ünlü.

Proje ve Uygulama Kurulu : Başkan: Yusuf Nomal, Üyeler: Suat Ağagil, Bülent Çetinor, Çınar Şahenk, Ercüment Ünlü, Teoman Tanak.

Mimar Sinan Locası : Bü. gör. Kurulundaki görevi nedeniyle II Na. Görevinden ayrılan P. Muh. Celil Layıktez K.'in yerine P. Muh. Raşit Temel K. atandı.

MERAK ETTİKLERİNİZ:

MASONİK ÇİKOLATA

Dünyaca tanınmış İsviçre'nin TOBLER çikolatasının sırrı nedir?

Niye TOBLER çikolataları üçgen şeklindedir?

Suchard-Tobler Holding grubu Genel Müdürü Dr. T. Bühler K'nın 27 Haziran 1979'da Bern'deki Uluslararası Reklamcılık Birliğine verdiği izahata göre; bazı kimseler üçgen şeklindeki TOBLER çikolatalarının İsviçre'deki dağları sembolize ettiğini ve kutusunun üçgen şeklinde olduğunu yorumlamışlardır.

Ancak TOBLER çikolatasını çıkaran ve bu kuruluşun sahibi olan Theodor Tobler bir mason olup, üçgen hayatında büyük bir rol oynamıştır.

Bu bakımdan masonik semboller arasında önemli bir yer tutan üçgeni çikolatasının şeklinde kullanmış ve bunu dünyaya takdim edip, piyasaya yerleştirmiştir.

Ayrıca üçgen şeklindeki TOBLER çikolatası 12 dişli bir çikolatadır. Öğlede başlayıp, gece yarısı biten bir çalışmayı da tefsir ve sembolize etmiyor mu?

Kaynak: Das deutsche Freimaurer Magazin Humanität No. Dez. 1979

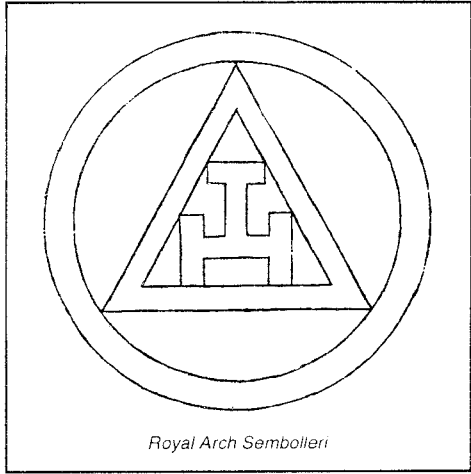
* * *

ROYAL ARCH DERECESESİ

Royal Arch derecesi İngiltere'de, birleşmeden önce Eskiler (Antients) tarafından uygulanmakta ve Modernler tarafından da red edilmekteydi. 1813'de İngiltere Birleşik Büyük Locası kurulunca, Eskiler'in direktmesi üzerine Royal Arch Üstad derecesinin tamamlayıcı ögesi olarak kabul edildi. Günümüzde bir Üstad Royal Arch 'a kabul edildiğinde, kendisine hala bunun bir dördüncü derece olmadığı ifade edilir. Ancak, idari olarak Royal Arch Büyük Locadan tamamen müstakil bir Şapit tarafından yönetilir.

Kıt'a Avrupası'nda gelişen üst derecelerin aksine, Royal Arch ritüeli şövalye tarikatlarının ve Templier efsaneleri ile her çeşit hermetizmin etkisinden uzak kalmıştır. Ritüelin ana temaları Kayıp Kelime ile Zorobabel'in ikinci Mabel'di inşa etmesidir; bu Mabel insanların yeryüzünde yapamadıkları ideal mabeddir. Kabul töreninde aday, mavi localardan edinmiş olduğu masonik bilgi üzerinden, mabedin kapısında imtihan edilir, sonra da gözü bağlı olarak içeri alınır ve kürsünün etrafında seyahatlarını yapar.

Royal Arch 'ın başlıca sembolleri muhtelif üçgenler, operatif aletler, üzerine (T) monte edilmiş (H) şekli ile Kayıp Kelime'yi gizleyen kubbelerdir.

Royal Arch Sembolleri

Masonların Dünyasında Bir Gezinti

YURT İÇİNDEN HABERLER

MASONİK YAYINLARIN BİBLİYOGRAFYASI HAZIRLANIYOR

003 no. Ülkü Locası Masonluğun Türkiye'de çalışmaya başladığı günden itibaren Türkiye ile ilgili olarak Büyük Loca, Yüksek Şûra, Localar, Kardeşler, Dış Obediyanslar ve hariciler tarafından bastırılan Masonik Yayınların (Ritüeller ve Tüzükler dahil) tümünün bibliyografyasını hazırlamaktadır.

Bu işle, Cem MAHRUKİ Kardeş görevlendirilmiştir.

Önümüzdeki günlerde bu konuda Localarla temas etmek için Büyük Üstadın onayını alarak çalışmalarını genişleteceklerdir. Locaların ve Kardeşlerin özellikle eski neşriyatla ilgili olarak yardımlarını beklemektedirler.

Bu çok güzel ve faydalı, ama o derecede zor uğraşa cesaret edip başladıkları için Ülkü Locasını ve Cem MAHRUKİ Kardeşi kutlar, başarılar dileriz.

YURT DIŞINDAN HABERLER

İNGİLTERE BÜYÜK LOCASININ 275. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

Sadi ARAL

İngiltere Büyük Locasının 275. Kuruluş Yıldönümünü kutlamak maksadıyla 9 Haziran Salı gününden 12 Haziran Cuma gününe kadar gerek hemşirelere gerekse Üstad Biraderler için programlar tertip edildi. Ben de Türkiye'den giden tek Birader olarak orada hazır bulundum.

Dünyanın her bir köşesinden bu kutlamalara katılan 84 Büyük Locanın

Büyük Üstadları ve Büyük Sekreterleri ve ayrıca 5000 Mason ve refikaları Londra'da bir araya geldiler.

Bu üç gün şu muhtelif faaliyetlere sahne oldu:

Hemşireler için:

9 Haziran Salı Akşamı: Belediye binasında soğuk büfe yemek.

10 Haziran Çarşamba: İngiltere Büyük Locası kokteyli ve Earls Court'ta akşam yemeği.

11 Haziran Perşembe: Thames nehrinde vapur gezisi ve piknik.
Akşam Konser.

12 Haziran Cuma: Rickmansworth Masonic kız okuluna gezi

Üstadlar için

9 Haziran Salı Akşamı: Kayıt ve Belediye binasında soğuk büfe yemek.

10 Haziran Çarşamba: İngiltere Büyük Locasının Earls Court'ta toplantısı ve yapılacak törenin gözden geçirilmesi. Öğleden sonra tam teçhizatlı regalia vs. tören salonuna giriş. İngiltere Büyük Locasının 3 aylık muttat toplantısının yapılması ve Kent Dükü Pek Muhterem Büyük Üstad'ın is'adı.

11 Haziran Perşembe: Mahfilde Masonik Konferans. Akşam Konser.

12 Haziran Cuma: Kraliyet Masonik Hayır Kurumunu ziyaret.

13 Haziran Cumartesi: Masonik hastaneyi ziyaret

Kutlama törenleri, İngiltere Büyük Locasının mutat üç aylık toplantısı, buna ilâveten Kent Dükü Pek Muhterem Büyük Üstad İs'adı çok, ama çok etkileyici bir şekilde yönetildi, tüm ritüeller ezbere tatbik edildi. 84 Büyük Loca Büyük Üstadları ve diğer Üstad-ı Muhterem ve Üstadları kıyafetleri, salona girişleri, takdim edilişleri, yerlerini almaları hiç aksamadan yürütüldü.

Bu arada temaslarımda bana, Türkiye Büyük Locası Pek MuhteremBü-

yük Üstadı ve Bü. Sekreteri törenlere katılmış olsalardı, otel ve yemek masrafları İngiltere Bü. Lo. tarafından deruhte edilebileceğini his ettirdiler.

Beni törenden sonra en çok etkileyen husus bu kutlamaların organize ediliş şekliydi. 5000 kişiyi hiçbir aksaklığa meydan vermeden ağırladılar. Otellere yerleştirmede, kayıtların yapılmasında hiçbir bekleme olmadı. Her Biraderin şahsi istekleri karşılandı, faaliyetlere iştirak edenleri otobüslerle yerleştirmek, istedikleri diyetetik pehriz yemeklerini temin etmek, hanımların gezilerini tertip etmek, İngilizce bilmeyenlere tercüman temin etmek, muhtelif faaliyetlere iştirak eden birader ve hemşirelerin iştirak edecekleri faaliyetlere göre giymeleri gereken kostüm, elbise, kravat, önlük, kodon, biju'ye varılncaya kadar en küçük ayrıntıyı bile düşünmüşler. Bütün bu teferruatı hiç aksatmadan tatbik etmek için gerekli olan çok iyi bir organizasyona ve lojistik çalışmalara bir ekip tarafından tam bir sene önce başlanmış ve kusursuz bir şekilde kutlamaları bu ekip düzenlemiş.

Bu arada bir şey daha belirtmek isterim, bu organizasyonu düzenleyen ekip, misafirlerin yerleştirildiği beş yıldızlı otellerden, Londra'nın Haziran ayı turistik mevsimine rastlamasına rağmen, fiyatlarda çok büyük indirimler sağlamışlardı ve rezervasyonları, misafirlerin, kutlama tarihlerine bağlı olmaksızın kalmak istedikleri süre için temin etmişlerdi.

Kutlamalar meyanında İngiltere Büyük Locasında verilen konferanslar, forumlar da çok iyi hazırlanmıştı

ve çok iyi yönetildi. Kısaca örnek verirsem;

- Masonik çalışmaların bugünü, yarını ve 2000 yılından sonrası - Forumu idare eden Yarbay N.S. Thorne Kardeş

- Masonlar ve Büyük Localarla münasebetler - Forumu idare eden Kuzey Yorkshire ve Doğu Riding Büyük Üstad Yardımcısı Önceki Üstad-ı Muhterem J.M. Naylor Kardeş

Tüm Kardeşlerin alıp faydalan-

maları için bastırılmış broşürlerden de bazı örnekleri ekte sunuyorum.

Kutlama törenleri sırasında resmî tören ifa edilirken orada hazır bulunan BBC televizyonu kameraları dikkatimi çekti.

Tören sonrası otele döndüğümde refikam ve kızım töreni televizyondan izlediklerini ve haberlerde buna yer verildiğini söylediler.

Umarım bir gün Türk Masonluğu da elbet kendini eleştirisiz kabul ettirecektir.

* * *

RUŞEN DORA

Bir ozandan hikmetler

" - Korunma çok önemli..."

		YOLAÇ	HALEPLİ	KORKMAZ	YÜKSELEN	KESİM	Kurada çektikleri mabet					O gün çalıştıkları mabet				
							A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
YAŞAR																
FATİN																
AHMET																
JAK																
HÜSNÜ																
Kurada çektikleri mabet	A															
	B															
	C															
	D															
	E															
O gün çalıştıkları mabet	A															
	B															
	C															
	D															
	E															

ADI	SOYADI	O GÜNKÜ MABET	KURADA ÇIKAN

O gün A mabedinde toplanacak Locanın Üstadı Muhteremi parvide diğer dört Loca Üstadı Muhteremini hararetle konuşurken buldu ve A'daki önceliğini devredip karşılığında bir sonraki toplantıda yapılacak tekris için A mabedine talip oldu. Dileği tebessümle karşılandı. Mutlu bir tesadüf olarak gelecek toplantı gününde 5 locada da tekris yapılacağını söylediler. Tekrisler günü A'da önceliği olan Locanın Üstadı Muhteremi güzel bir jestle toplantı yerlerini kura ile belirlemek önerisinde bulundu. Şimdi lütfen, bu beş Üstadı Muhteremin isim ve soyadlarını, o gün localarını hangi mabette çalıştırdıklarını ve bir sonraki toplantı için kendilerine kuradan hangi mabedin çıktığını bulabilir misiniz?

- 1 - Üstadı Muhteremlerin hiçbirinin Localarını o gün çalıştıracakları mabetle bir sonraki toplantı için kuradan çıkan mabet aynı değildir.
- 2 - Kuradan A mabedini çeken, o gün ilk üç mabetten birinde idi.
- 3 - Soyadı Korkmaz olan ve o gün B mabedinde çalışan Üstadı Muhteremin adı Fatin değildir.
- 4 - Ahmet Yükselen o gün A mabedinde çalışan Üstadı Muhteremden kurada iki harf geride kaldı.
- 5 - O gün C'de çalışan Jak Kurada ilk üç harfi çekemedi.
- 6 - Halepli soyadlı Üstadı Muhteremin o gün çalıştığı mabedin harfi kurada A mabedini çeken kardeşinin o gün çalıştığı mabedin bir önceki, ya da bir sonraki değildir.
- 7 - Hüsnü kurada A'yı çekmedi. Hüsnünün soyadı Kesim, ya da Yolaç değildir.
- 8 - Yolaç soyadlı Üstadı Muhterem kurada D mabedini çekti.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN CEVABI

SIRA	LOCA	ŞEHİR	SÜRE
1	MALA	İZMİR	3 YIL
2	KURAM	ANKARA	6 YIL
3	EVİRİM	İSTANBUL	5 YIL
4	DİRENÇ	BURSA	4 YIL
5	AYDINLANMA	ADANA	7 YIL

